

• Omkretsen vid roten av granen var 350 centimeter och Sture Bäckman och Elof Holmgren hade viss möda att nå om den.

Storgranen föll 1/12-90 efter 220 år

TORRBÖLE (VK)

Vid lunchtid på torsdagen föll Nordmalings kommuns största och äldsta gran till marken. Den 220 år gamla granen i Gvorrliden, Torrböle, var 35 meter hög och innehöll 8,42 kubikmeter massa. Den friska granen blev apterad till sju timmerstockar och en 3,5 meter lång massabit.

På fastigheten Torrböle 1:16-1:17 i Nordmalings kommun har under mannaminne funnits en väldigt stor gran. Den stora granen hade intagit något av en konungs plats i en granlid på den nordöstra sidan av Gvorrsjön. Något speciellt namn hade granen genom åren inte fått annat än att den kallades för den stora granen i Gvorrliden.

För några år sedan slog åskan ner i den och kort därefter märkte Elof Holmgren att granen inte mådde så bra. Vid blixtnedslaget uppstod bland annat en yttlig skada i barken liknande ett skärsår från cirka tio meters höjd och ner till roten. Uppe vid toppen började grenarna att tappa sin gröna färg och övergick till att bli brun. För att rädda den i övrigt friska granen innan den blev angripen av röta bestämde ägaren till granen, Elof Holmgren, i samråd med representanter från Skogsägarföreningen att kapa ner den redan förra hösten. Vädret var dock inte det bästa, varför de beslutade att skjuta upp nerkapningen till i höst.

• Historiskt ögonblick

Vid lunchtid på torsdagen var det så dags. Alla yttre förhållanden

var perfekta för att fällningen skulle bli lyckad. Cirka två grader kallt och i det närmaste vindstilla. Bröderna Elof och Martin Holmgren skulle hjälpas åt. För att klara kapningen hade de lånat en två meter lång tvåmans sågsvans.

– Det finns ingen motorsåg i det här landet som är så stor att den räcker för att kapa en så här stor gran, säger Elof Holmgren och berättar att han filat upp det gamla lånade sågsvansbladet.

För att dokumentera den historiska händelsen videofilmades hela händelseförloppet. Spekulationerna var livliga över om granen fortfarande skulle vara frisk ända in i centrum eller om den blivit angripen av röta. Elof Holmgren kapade först med sin motorsåg ett ordentligt fällskär i den riktning han ville att trädet skulle falla. Med synnerligen stor precision sågade han därefter ett skär runt hela stammen. Djupet på skäret var inte längre än vad det 13 tum långa motorsågssvärdet var. Därefter kom den gamla sågsvansen till användning. Nu var det många som bytte av varandra att säga, då både Sture Bäckman och Rolf Lindgren från Skogsägarföreningen hjälpte till. Allt eftersom sågningen pågick steg spänningen. Skulle den stora granen verkligen falla i den riktning de hade tänkt? Två stora yxor utgjorde kilar i bakkant på sågskäret. Efter en dryg halvtimme hördes det första knakande ljudet inifrån kärnan på trädet.

Klockan 11.25 var det så dags. Efter några tilltagande knak började baksidan på stammen att lättas och hela trädet föll sakta mot den öppning dit Holmgren hade tänkt att granen skulle falla. Med ett kraftigt dån slog trädet i marken

och "sopade upp" ett kraftigt snömoln. Snabbt konstaterades att den gamla granen var "kärnfrisk".

– Nu skall det bli spännande att se hur gammal granen blev, säger Sture Bäckman och börjar räkna årsringarna i den mycket vackra stubbe som blir kvar i skogen som minne.

– 218, 219, 220. Granen har stått här i 220 år, säger han och spekulerar i om det var Gustav den tredje som var konung i Sverige 1770. Samtliga närvarande var mycket imponerade över att den gamla granen varit frisk i det närmaste 220 år.

• Ovanligt stor

Innan granen fälldes konstaterades att den var 280 centimeter i omkrets i axelhöjd. Omkretsen vid roten där kapningen skedde var hela 350 centimeter. Den första timmerstocken kapades vid sex meter. Detta bara för att den skall placeras vid hembygdsgården i Gråsmyr och utgöra ett kulturellt minnesmärke.

– Normalt kapas timmerstockarna vid max 5,5 meter, men för att åskådare skall få en klar bild över hur stor granen verkligen var så blir det bättre proportioner om den kapas vid sex meter, säger Sture Bäckman. Den andra timmerstocken kapas vid fem meter. Ytterligare fem timmerstockar apteras innan den sista biten, 3,5 meter, blir massaved. Granens höjd var imponerande 35 meter och innehöll alltså sju ordentliga timmerstockar och en massabit. Totalt uppskattas virkesmassan till 8,42 kubikmeter, vilket är mycket imponerande.

– Det är en verklig stor gran det

Forts. nästa sida!

1/12-90
● En gammal tvåmans sågsvans kom väl till pass när den stora granen i Torrböle-skogen skulle fällas. Här är det t v Elof Holmgren och hans bror Martin som hjälps åt med kapningen. Granen är 350 centimeter i omkrets där kapningen sker och då räcker inga moderna verktyg till.

FOTO:
ANDERS
WIKMAN

är fråga om och så länge som ingen annan hävdar något annat så är det i alla fall Nordmalings kommuns största gran, säger Sture Bäckman.

Timmerstockarna är i vart fall så stora att de inte kan sågas i de

vanliga sågverken. Här får skogsägaren dock besked att han naturligtvis får betalt för granen, men att stockarna skickas till en specialsåg för att kunna förädlas.

ANDERS WIKMAN

Fotnot: I närheten av soptippen i Bratthalla, efter Norrforsvägen, finns en gammal och stor tall. Tallen är uppmätt till 270 centimeter i omkrets vid axelhöjd och uppskattas till att vara 160 år gammal. Vid Nordmalings museum finns

rotstocken från den så kallade Gumpatallen från Kronören. Trädet blåste omkull 1975 och den största stocken placerades intill museet i Nordmaling. Här uppges att stocken var tre meter i omkrets vid rotkapningen.

● — 218, 219, 220. Granen blev 220 år gammal, säger Sture Bäckman när han räknat alla årsringar i den friska granen.

1/12 1990

• Sonja Sondell och Krister Strömberg, Nordmaling, fick den 27 november på Umeå BB en flicka som vägde 3 390 gram och var 49 cm lång.

1/12 1990

Ska ni ta död på Nordmaling?

DETTA ÄR en upplysning till dig som arbetar och betalar skatt i Nordmaling.

Visste du att Nordmalings kommun har ett avtal med Umeå, som i korthet innebär att alla kommunens inköp ska göras via Umeå kommuns inköpskällor?

Våra skattepengar ska alltså spenderas i Umeå, hundratusentals kronor per år, för t ex bränsle, redskap, förbrukningsmateriel, möbler, saker till barnstugor som leksaker, böcker, mattor, möbler, kläder, skor och möbler, samt glasögon etc till vårdtagare (vad kostar färdtjänst till Umeå?).

Nyligen har tjänstemän och barnstugeföreståndare i kommunen fått veta att de "begår tjänstefel", om de fortsätter göra sina inköp inom kommunen. Detta låter ju sjukt!

Köpmän och företag i Nordmaling får inte ens lämna offert på inköpen - kan detta vara rätt? Kommer det att fortsätta? Vem eller vilka är ansvariga för avtalet?

Är det politiker, som genom att försämra lönsamheten för de inhemska företagen, tror att de gör kommunen (oss alla) någon tjänst? Försämrade lönsamhet brukar leda till nedläggningar och minskat skatteunderlag!

Eller är det någon "duktig" tjänsteman som velat imponera på sina överordnade med ett "smart avtal"?

Eller är det, som vi alla hoppas och tror, ett fatalt misstag som redan rättats till? I Nordmaling finns det ett speciellt klientel... klimat!

Nordmalingsbo - ännu

Vigde

Ferenc Ary och Maud Johansson, båda Växjö. Vigseln förrättades i Nyåkers kyrka av pastor John Isaksson. (Foto: Ateljé Sandro, Umeå.)

1/12 1990

Väntjänst för äldre 4/12-90

NORDMALING (VK)

– En vän i ensamheten. En kamrat att prata med, att få besök av eller få som följeslagare till affären.

På det temat startar pensionärsorganisationerna i Nordmalings kommun från årsskiftet en Väntjänst för äldre.

Medlemmar i de tre organisationerna, Nordmalings pensionärsförening, Nordmalings PRO och Rundviks PRO ska på frivillig väg börja gå på hembesök hos alla dem som känner att det vore roligt att få någon att prata med.

– Vi gör det i samarbete med hemtjänsten. Den som känner att det vore roligt att få ett besök berättar detta för sin hemtjänstpersonal som i sin tur berättar detta för oss.

– Vi tar då kontakt med någon av våra medlemmar som anmält sitt intresse för Väntjänsten och så sammanför vi dessa, berättar Lisa Oldberg, Evert Molin och Uno Forsberg, ordförande för var sin pensionärsorganisation i kommunen.

• Varierar

– Engagemanget kan naturligtvis variera stort. Det kan bara vara fråga om att vi sitter med en stund och lyssnar, kokar en kopp kaffe eller går med personen på promenad. Men det kan också innebära att vi åker med till någon affär för att handla eller är sällskap på en resa till Umeå, kanske för ett sjukhusbesök.

Pensionärsföreningarna i Nordmaling vet av erfarenhet från motsvarande projekt i övriga landet att "väntjänsterna" genomgående bemöts positivt bland dem som engagerar sig. I länet är det Lycksele som sedan en tid sprider denna glädje till äldre.

• Återupprätta

– Vi vill återupprätta något från det "gamla" samhället där folk går och hälsar på varandra, kommenterar Evert Molin den gemensamma satsningen.

– De äldre som gärna vill ha besök ska också veta att de som kommer alla undertecknat en sekretessförbindelse, så inget av vad som sägs i förtroende förs vidare, förklarar Uno Forsberg.

• Nu ska pensionärsorganisationerna i Nordmaling börja med Nordmalings väntjänst, en frivilligt uppgift som medmänniska, berättar fr v Uno Forsberg, Lisa Oldberg och Evert Molin, ordförande för respektive kår.

– Vi människor, och inte minst äldre, har olika färdigheter. Vi kan hjälpa till med en hel del i samhället men att vara medmänniska är nog en av våra viktigaste uppgifter, menar Lisa Oldberg.

• Frivilliga

Redan nu, innan Väntjänsten tagit fastare former, har intresserade medlemmar i respektive pensionärskår börjat anmäla sig som frivilliga. Intresset är stort och de som känner att det vore trevligt med besök behöver inte oroa sig för eventuella kostnader. Inga avgifter eller ersättningar kommer att krävas.

– Vi gör det för att vi vill skapa lite medmänsklighet i vårt samhälle.

OWE FREDRIKSSON

ORIGINAL • OFFSET
BINDNING

Tidtryck

Skoig. 51, Umeå. Tel 14 22 00

Nordmaling glömde knyta till säcken 31/12-91

SUNDSVALL (VK)

Sundsvall kunde ta revansch på Nordmaling i herrarnas handbollstävling på lördagen.

Efter en jämn tillställning kunde hemmalaget dra det längsta strået och vann till slut med 29–27 (14–13).

Men det var nära att Nordmaling tagit båda poängen med sig hem. Ett ryck i den andra halvleken gjorde att gästerna gick till ledning med hela fyra bollar efter att ha legat målet efter under hela matchen.

Nordmaling glömde dock att knyta till säcken. Tio minuter från slutet kunde Sundsvall med

kontringar som bästa vapnet, börja upphämtningen.

Försprånget minskade och när slutsignalen gick hade hemmalaget både gått i kapp och förbi.

Sundsvalls bästa spelare var trion Patrik Jönsson, Mats Olausson och Janne Söderström.

Nordmaling hade sin bästa spelare i Urban Sandström som svarade för inte mindre än tretton mål.

Målen, Sundsvall: Mats Olausson 10, Jan Söderström 6, Peter Axelsson 3, Per-Erik Näsholm 2, Patrik Jönsson 2, Thomas Engberg 2, Patrik Axelsson 1.

Nordmaling: Urban Sandström 13, Peder Svensson 5, Patrik Björklund 4, Marcus Öberg 3, Mikael Hägglund 1, Per Edström 1.

Inte illa, Camilla!

3/12-90
SUNDSVALL (VK)
**Nordmalings hand-
bollsdamer i tvåan hade
inga problem att avfärda
Sundsvalls i i lördagens
bortamatch.**

**Sundsvall vägrade alltför
lätt och hade inte mycket
att sätta emot.**

**Nordmalings seger
skrevs till 21-13 (12-6).**

Sundsvall förfogar över ett
mycket ungt lag och det sakna-
des både kilo och ålder för att
laget skulle haft någon chans i
lördagens tillställning.

Nordmaling hade inga pro-
blem att leta sig igenom luckorna
och när dessutom kontringsspe-
let fungerade som det skulle var
det aldrig något snack om var
segern skulle hamna.

Inte hjälpte det att Sundsvall
försökte ta bort Nordmalings
bäste spelare, Camilla Bäckman,
heller. Trots att Camilla blev
punktmarkerad i nästan hela
matchen lyckades hon ändå skri-
va sig som bästa målskytt med
sju mål. Duktig i Nordmaling var
också Sara Jonsson.

Sundsvall hade sina bästa spe-
lare i målvakten Elisabeth Söns-
lien, Erika Mesch och Cissi Nils-
son.

Målen: Sundsvall: Erika
Mesch 4, Cissi Nilsson 4, Anna
Lindqvist 2, Ann-Katrin Sund-
qvist 1, Marie Larsson 1, Helena
Boman 1.

Nordmaling: Camilla Bäck-
man 7, Sara Jonsson 5, Cecilia
Flodin 3, Malin Eriksson 3, Lilian
Ludgren 2, Anna Nyström 1.

Sluta skvallra i Rundvik!

5/12-90
RUNDBIKSBOR, nu får det
faktiskt vara slut på ert skitprat!
Vi har också öron. Sköt er själva!
Har ni skvallerkärringar inget
annat för er om dagarna och kväl-
larna, än att sitta bakom era glesa
gardiner och ha koll på vad andra
gör?

Ska man inte få gå och hälsa på,
eller stå utanför affären och prata
med det motsatta könet, utan att
ni vider nacken av er? Och inbil-
lar er att man har ett kärleksförhål-
lande med en annan.

Nästa gång, kom gärna fram, så
får ni veta vad vi pratar om!

Min make och jag har inga pla-
ner på att skilja oss, och vi tänker
inte sälja huset. Är det något som
är oklart för er, kan vi avtala tid,
så ska ni få alla fakta.

Ni vet vem

50 år fredag 7 december chefre-
daktör Östen Johansson, Stock-
holm.
6/12 1990

• Tre duktiga flöjtister från Arnäsvall, fr v Mona Viklund,
Jenny Palmqvist, Mari-Louise Selin, spelade i Nordmaling.

Aktiv advent i Nordmaling

5/12-90
NORDMALING: Första ad-
vent blev en aktiv helg för nord-
malingsborna. Både deltog i oli-
ka aktiviteter, och för dem som
sökt sig ut för att lyssna.

På lördagskväll fylldes den
gamla kyrkan, då barnkörerna
från Husum och Gideå gjorde ett
uppskattat framträdande, under
Nils-Erik Dahlbergs ledning.

Nils-Erik Dahlberg, som är
nordmalingsbo och musikalärare
i Gideå-Husum har trimmat
grupperna till goda sångare och
musikanter, något som också
publiken gav uppskattande ap-
plåder till.

Söndagens högmässa samlade
också full kyrkolokal.

Komminister Walter Hjort pre-
dikade och kyrkokören sjöng
många adventssånger, både
gamla kända och nya. Den milda
väderleken lockade ut mer folk
än vanligt till julsmytningen, men
när kyrkklockorna kallade till
adventssång med Vokalerna
strömmade folk in från gatorna
och fyllde kyrkan ännu en gång.

Det blev ett hurtigt och glatt
program, där den nya ledaren
Eivor Söderman-Wallin verkli-
gen smittade kören med sin entu-
siasm. Det nya missionärsparet
Adia och Japhet baraka från
Tanzania sjöng Stilla natt på sitt
språk, mjukt och melodiskt.

Missionsauktion i Levar

LEVAR: Ett hundratal perso-
ner mötte upp vid Levar EFS
basar och missionsauktion i lör-
dags.

Predikan hölls av Gunnar
Hägglund, och den inramades
med sång av EFS-kören under
ledning av Inger Sjölund, Stig

Johansson ackompanjerade på
piano.

Gunnar Hägglund var auktio-
nist. Basarförsäljningen, auk-
tionsinropen, lotterierna och kaf-
fekollekten inbringade drygt
10 000 kronor till EFS mission.

Yrkesinspektionen har tröttnat

Ventilationen vid skolan måste åtgärdas

6/12-90

NORDMALING (VK)

Nu har yrkesinspektionen tröttnat på att Nordmalings kommun inte åtgärdar den dåliga ventilationen vid Centralskolan i Nordmaling. I ett skarpt brev till skolstyrelsen hotar de med vite om inte åtgärder vidtas.

Yrkesinspektionen vill ha besked från kommunen senast i morgon, fredag.

Redan för sex år sedan påpekade yrkesinspektionen att ventilationen i Centralskolans högstadium var undermålig och måste byggas om. Då godkändes att åtgärden sköts fram så långt som till 1989. Meningen var då att kommunen skulle ha tid på sig för att det hela skulle vara åtgärdat 1989. Nu blev inte detta gjort. På något sätt föll åtgärden bort även 1990. När yrkesinspektionen fick kännedom om kommunens budget för 1991 fann man att inga pengar avsatts för ventilationsåtgärder i skolan och blev i det närmaste rasande.

Nu går det för långt, säger Christer Nygård vid yrkesinspektionen.

Han är mycket kritiskt till främst

skolledningen. Han menar att det är därifrån direktiven skall komma vad beträffar arbetsmiljökraven för lärare och elever.

Skolchef Nils Sjödén säger att han tror att Nygård inte riktigt känner till ansvarsfrågorna inom Nordmalings kommun och den fördelning som finns mellan skolstyrelse, tekniska utskottet och kommunstyrelse. Omedelbart skjuter han över ansvaret till kommunstyrelsen och tekniska utskottet och menar att de bär det yttersta ansvaret.

Kommunens fastighetsansvarige, Arne Nilsson, vid tekniska avdelningen, uppger att han känner till yrkesinspektionens krav och den åtgärdsplan som fastställdes 1985 där ventilationen måste åtgärdas under 1989. Han påpekar dock att det inte funnits några pengar inom den kommunala budgeten för att genomföra de nödvändiga reparationerna.

• Skolan kan stängas

Koldioxidhalten är så hög i vissa lokaler att det borde finnas underlag att stänga skolan, säger skyddsombudet Lennart Olofsson och berättar att några barnstugor utanför Skellefteå stängts när det uppmätts lika höga värden som de i Nordmaling.

• Christer Nygård vid yrkesinspektionen är mycket kritisk till förhållandena på Centralskolan. Skolstyrelsen har nu fått ett skarpt brev med uppmaning om snara åtgärder.

Han har tillsammans med företagshälsan gjort mätningar där det framgår att lektionssalarna 20-23 i den gamla skoldelen är sämst.

– Det är många lärare som har

klagat på huvudvärk i skolan och sedan de kommit hem, säger Olofsson.

– Nu finns det ingen anledning att sätta hårt mot hårt i detta ärendet utan i stället försöka lösa problemet i samförstånd, fortsätter han.

När VK frågar hur dålig miljön är i skolan på en skala från ett till tio, med tio som sämsta värde, anser Lennart Olofsson att det ligger så dåligt som vid tiostreckket. Arne Nilsson vid kommunens fastighetsförvaltning menar att det lutar åt det hållet och säger att det ligger vid åtta till nio.

• Åtgärdas eller vite

Från yrkesinspektionens håll anser Christer Nygård inte att skolan nödvändigtvis måste stängas omedelbart, men klargör att han inte tänker lämna påpekandet utan att kommunen åtgärdar ventilationen.

– Finner vi en skälig förklaring till uppskjutningen kan vi tänka oss att åtgärden planeras in för att utföras 1991. Något senare kan vi inte gå utan att förelägga om vite, säger Nygård som är märkbart irriterad över att kommunen åter lyckats skjuta undan skolans ventilationsproblem.

ANDERS WIKMAN

Planer på ny högstadieskola

NORDMALING (VK)

Samtidigt som Nordmalings kommun får krav från yrkesinspektionen om att förbättra ventilationen i högstadieskolan jobbas det för en helt ny högstadieskola.

I en kommunal investeringsplan fram till 1996

ligger en om- och tillbyggnad av högstadieskolan för 55 miljoner kronor.

1996 kan högstadieskolan i Nordmaling vara helrenoverad och delvis utbyggd med nya lokaler. Med dessa planer jobbar nu kommunens parlamentariska investeringsgrupp gällande investeringar under kommande femårsperiod.

– En omfattande reparation i kombination med utbyggnad eller nybyggnad av högstadieskolan är den i särklass största investeringen under kommande femårsperiod, säger sekreteraren i investeringsgruppen Roger Selleskog. Han spekulerar i en projektering under 1993 och en utbyggnad alternativt nybyggnad fram till 1996.

– Senast 1996 räknar vi i dagsläget med att ha en helrenoverad

högstadieskola som dessutom är utbyggd eller kompletterad med ett nybygge, säger han och uppger att där ligger även en utbyggnad av biblioteket. Hela kalaset beräknas kosta 55 miljoner kronor.

Planer och kostnadskalkyler för dessa investeringar är ännu inte presenterade för kommunledningen.

ANDERS WIKMAN

Nya färger i känd stil

6/12-90
NORDMALING (VK)
För sjunde gången ställer lögdeåkonstnären Per-Olof Rossander i veckan ut oljemålningar i Vallstugorna, Nordmaling.

Alstren ligger helt i linje med den stil som han målat i under de senare åren. Många trevliga sommarfärger och illustrationer i lila lyfter en i övrigt temaläst utställning.

När Per-Olof Rossander ytterligare en gång håller en decemberutställning i Vallstugorna är det samma P-O Rossander vi möter som under tidigare år.

De omkring 30 oljemålningarna känns igen med undantaget att det förekommer nya härliga sommarfärger. Karakteristiskt för utställningen är också de många tavlorna som går i lila.

Som tidigare illustrerar konstnären människor, saker och ting i någon typ av rörelse. I en av tavlorna har han bland annat försökt att med vindens hjälp få fart på döda ting som stolar, bord och lampor.

● För sjunde gången visar lögdeåkonstnären Per-Olof Rossander sina oljemålningar i Vallstugorna. Stilen är densamma med undantag av nya trevliga sommarfärger.

FOTO: ANDERS WIKMAN

– Jag vill att tavlorna skall engagera och under en lång tid väcka betraktarens egna fantasier om innehållet, säger han och deklarerar syftet med konsten.

– Den tavla som man känner sig mätt på efter några minuter tycker jag inte om, säger han och berättar

om sin konstnärliga bisyssla. Under veckorna jobbar han på en industri och utövar därför sitt målande på kvällar och under helger.

● Några lyft

I en utställning där mönstret skinner igenom i de flesta tavlorna

finns det dock några undantag. Personligen ligger de två illustrationerna med en himmel i rörelse och ett härligt fruktigt mig varmest om hjärtat. Med mera av dessa tavlor hade utställningen varit ändå bättre.

ANDERS WIKMAN

Nu går det som en dans i Nordmaling

6/12-90

NORDMALING (VK)

Nu dansas det som aldrig förr i Nordmaling. För första (?) gången arrangeras en kurs i showdans och intresset är stort.

Ett drygt tiotal flickor i åldern 14-16 år är med i svängen och fler kan det bli.

• Nu är det showdans som gäller i Nordmaling. Ett drygt 10-tal tjejer 14-16 år tränar uppvisningsdans under ledning av Inga Isaksson.

- Vi ser gärna, att vi även får med några grabbar, kommenterar dansledare Inga Isaksson.

Det är uppvisningsdans som just nu gäller bland tjejerna i Nordmaling. Under ledning av Inga Isaksson tränar en aktiv grupp in steg och övar sig i samstämd dans. Formen kallas för showdans och premiär blir det redan i januari.

• Första gången

- Vi kommer att dansa offentligt första gången i samband med en handbollsmatch in på nya året, berättar Inga Isaksson som är jättenöjd med vad flickorna hittills har hunnit lära sig.

Men hon poängterar att kraven inte får ställas för höga. Allt sker på lek och hellre skrattar och spekar de åt sina misstag än "skäller" på varandra.

Kursen går i Korpens regi och startade så smått i september. Där-

efter har flickorna träffats två gånger i veckan, dels i fritidsgårdens lokaler och dels i Oasen.

- Oasen är bra och ändamålsenlig men helst av allt vill vi ha en stor lokal med spegelvägg så att vi kan se oss själva när vi dansar. Det lär man sig mycket av.

Musiken som ackompanjerar showdansen måste var full av takt; swing, modernt, pop och disco passar därför utmärkt.

- Showdans är som att lära sig modern dans och stegkombinationer, berättar Inga Isaksson som själv förbrett sig genom att gå en intensivkurs på 20 timmar.

- Visst är 20 timmar för lite tid för att lära sig allt, men jag hoppas kunna gå en fortsättningskurs i januari, berättar Inga vidare som också säger att hon gärna skulle satsa på en äldre grupp dansare.

OWE FREDRIKSSON

• Spexglada tjejer i Nordmaling som även tränar showdans. Stående fr. v. Therese Ameln, Therese Freij, Madeleine Persson, Camilla Jakobsson, Anna Johansson, Tina Gustavsson, Hanna Högglund, Sara Strömberg. Främre raden fr v Malin Ahlgren, Inga Isaksson, danslärare, Camilla Nygren.

Nordmaling:

Sparnit drabbar studieförbunden

NORDMALING (VK)

En käpp i hjulet för studieförbundens utveckling i Nordmaling kan bli kulturnämndens sparbering på drygt 500 000 kr i 1991 års budget.

I förslaget till budgetfullmäktige kommer mandag vill kulturnämnden minska bidraget till studieförbundet med 200 000 kr, till 607 000.

Vid kommunstyrelsens sammanträde agerade Matz Johansson, studieorganisatör för Studieförbundet Vuxenskolan i Nordmaling, tillika ledamot för centern, starkt mot sparförslaget.

Han menar att studieförbundens utveckling visar vad "kunskaps-törstande nordmalingsbor" söker sig till.

• Automatisk minskning

- Till följd av den positiva utveckling som studieverksamheten haft i kommunen - och som skett utan ökning av bidragen - har det automatiskt inneburit en stark

minskning av det kommunala bidraget per studietimme, säger han.

Matz Johansson fick kommunstyrelsen med sig och förslaget till budgetfullmäktige är bibehållet bidrag med 807 000 kr för 1991.

• 7 300 timmar

Antalet registrerade studietimmar i Nordmaling har sedan verksamhetsåret 1985-86 ökat från 12 508 till 19 844. Vuxenskolan är det dominerande studieförbundet med ca 10 380 timmar för 1989-90.

- Under motsvarande tid har det kommunala bidraget per studietimme minskat från 61.50 till 47 kr, hävdar Matz Johansson.

- Får kulturnämnden igenom sitt förslag till sparåtgärder så innebär det att vi får vårt bidrag ytterligare sänkt till 30.60, med bibehållen verksamhet.

Motsvarande procentuella förändring blir det även automatiskt för de övriga studieförbunden i kommunen.

- Nordmalingsborna har genom sitt cirkeldeltagande visat vad de vill syssla med. Redan i dag är tillräckligt svårt att möta kravet på

ökat studieutbud. Med en sänkning av bidraget är det en omöjlighet och vi tvingas skära ned.

• Alla måste spara

- Kulturnämndens sparbering är oåterkalleligt. Vi måste minska vår budget med minst 500 000 kr och då är det naturligt, att alla verksamhetsområden får minska. Studieförbunden utgör då inget undantag, menar Lena Dahlberg, kommunens kulturchef.

Hon berättar att kulturnämndens förslag, utöver besparingarna för studieförbunden, bygger på en minskning av biblioteksverksamheten och som till en del även läggs ner, dels genom inköp av färre böcker och dels genom att en halvtidstjänst tas bort.

Även den allmänkulturella verk-

samheten i form av musikcaféer och författaraftnar samt bidrag till kulturföreningar försvinner eller minskas liksom att kulturstipendierna tas bort.

• Alternativen sämre

I resonemanget kring besparingarna har kulturnämnden funnit, att om bidragen till studieförbunden bibehålls tvingas man i stället hitta alternativa besparingar som betraktas som sämre.

- Det kan t ex innebära att biblioteksfilialen i Rundvik försvinner eller, att inga bidrag alls till kulturföreningarna utgår. Ett annat alternativ kan vara att helt ta bort den allmänkulturella verksamheten för föreskolebarnen och eleverna på skolorna.

- Tittar man på huvudbiblioteket i Nordmaling skulle motsvarande besparing kräva, att ytterligare en tjänst försvinner eller att verksamheten stängs vissa dagar.

Inget av dessa är att föredra, menar hon.

- Studieförbunden i Nordmaling har fått sin budget ökad med ca 20 procent mer än kulturnämndens övriga verksamheter, avslutar Lena Dahlberg.

OWE FREDRIKSSON

ORIGINAL • OFFSET
BILDNING
Tidstryck
Skolg. 51, Umeå. Tel 14 22 00

Återinvigning av Rundviks kyrka

Sönd 9 dec kl 11.00.

Ågerstrand, Hakalax, Lundberg, kyrkokören, kyrkkaffe.
Välkomna till högtiden.
Nordmalings kyrkoråd.

RUNDVIKS KYRKA

ÅTERINVIGNING SÖND 9/12 KL 11.00.

Kontraktspastor Ågerstrand, Hakalax, kyrkokören, servering.

JUL- OCH LUCIAFEST SÖND 9/12 KL 16.00.

Ågerstrand, barngrupperna, ledarna.

Kommer tomten! Finns det godis!

KOM OCH TITTA!

Rundviks kyrka öppnas i morgon efter reparation

RUNDEVIK (VK)

– Att kyrkan nu är nyrenoverad och fräsch känns som en mycket stor julgåva. Det säger komminister Mikael Hakalax och skiner som en sol över att Rundviks kyrka i morgon åter öppnas. Kyrkan har genomgått en omfattande reparation och har varit stängd sedan maj.

– Människorna här i Rundvik har verkligen längtat tillbaka till kyrkan och sitt andliga hem, säger Ragnar Åberg och är formligen lyrisk över hur trevlig kyrkan blivit. Han får omedelbart medhåll av kyrkans präst Mikael Hakalax som på alla sätt är nöjd med reparationen.

Reparationen har varit så omfattande att den sträckt sig över flera år. Den första etappen, som utgör reparation av kyrksalen, är nu klar. Till detta kommer etapp två, där en utbyggnad för samlingslokal, toaletter och kök ingår. Totalt har Nordmalings församling avsatt 3,5 miljoner kronor till reparationen och utbyggnaden.

– Jag skulle väl tipa att uppbyggnaden av kyrkan nu kostat cirka en miljon kronor, säger Ragnar Åberg. Han sitter med i kyrkorådet och kyrkofullmäktige och har under flera år kämpat för att få tillstånd en reparation och utbyggnad.

– Jag var med och spikade bräder i golvet till dåtidens kapell, säger han och berättar om kyrkans bakgrund från 1930-talet. Från början var det industribolaget i Rundvik som lät bygga upp och underhålla ett kapell. Då infördes bland annat en överenskommelse som fortfarande finns kvar, att

• I morgon, söndag, återinvigs kyrkan i Rundvik efter att ha varit stängd sedan maj. Komminister Mikael Hakalax och kyrkorådets Ragnar Åberg är mycket nöjda med den nu helfräscha kyrkan.

FOTO ANDERS WIKMAN

Rundviks EFS under ett år får nyttja lokalerna för sex möten och då behålla kollekterna. I början på 1950 gjordes kapellet om till kyrka och nu 40 år senare, genomförs en omfattande renovering och utbyggnad.

• Helfräsch kyrka

När VK under torsdagen besökte kyrkan gjorde snickarna sin sista dag i reparationsarbetet och städpersonalen jobbade för högttryck för att få det rent och snyggt till söndagens återinvigning. I de omfattande reparationerna ingår bland annat byte av uppvärm-

ningssystem, ny belysning, ny högtalaranläggning och mycket annat. Bland de många nymodigheterna hör en ny typ av altarbord, en brudkammare och en körplats. För att ge plats för nymodigheterna har två bänkrader tagits bort vilket gör att det nu finns cirka 130 fasta sittplatser. Med lösa stolar och sittplatser uppe på läktaren ryms det som mest cirka 200 personer. Med stor sannolikhet kommer samtliga dessa platser att vara upptagna när kyrkan på söndag återinvigs.

ANDERS WIKMAN

Västerbotten studerar mest i landet

NORDMALING (VK)
Västerbotten toppar
landets statistik för fort-
bildning via studieför-
bund.

Av de tio bästa kom-
munerna, dvs dem som
har flest studiedeltagare
per 1000 invånare, be-
lägger länet de åtta för-
sta platserna med Stor-
uman i topp.

972 per 1000 storumanbor del-
tog under studieförbundens
verksamhetsår 1989/90 i någon
kurs. Det visar helt färska siffror.
Genomsnittet för landet är 381.

Studieintresset i Nordmaling
har växt rekordartat under de
senaste åren. Från att 1987-88
inte funnits med på "10-bästa-lis-
tan" belade Nordmaling 1988-89
en sjundeplats och nu senast
klättrade kommunen till femte-
platsen.

Med den här takten skulle
vår kommun kunna ligga i topp
nästa år, menar Matz Johansson,

studieförbundet Vuxenskolan,
Nordmaling.

• Storuman i topp

Den statistik som offentlig-
gjorts i dagarna och som visar
hur många deltagare landets oli-
ka kommuner statistiskt har per
1000 invånare ger Västerbotten
en särställning.

De åtta främsta i den "tio i
topp" som redovisas är kommu-
ner i länet.

Storuman leder klart med 972
deltagare per 1000 invånare, där-
efter följer Dorotea 865, Åsele
834, Lycksele 818, Nordmaling
782, Vilhelmina 760, Norsjö 697
och Sorsele 696. Nummer nio och
tio på listan är Arvidsjaur 690
respektive Övertorneå 659.

Genomsnittet för landet upp-
går till 381 deltagare.

Västerbotten leder klart "läns-
kampen" och har det högsta cir-
keldeltagandet med 586. Därefter
följer Gotland 475, Östergöt-
land 460, Södermanland 454 och
Älvsborg med 441.

OWE FREDRIKSSON

• Cathrine och Alf Pålsson,
Nordmaling, fick den 7 de-
cember på Umeå BB en flicka,
Sofie. Hon vägde 3 100 gram
och var 49 cm lång.

12/12 1990

+

Vår Syster
**Gunhild
Augusta
Ström**

* 16/9 1913 † 11/12 1990
har stilla insomnat efter många
år av sjukdom, sörjd av oss sys-
kon och syskonbarn samt övrig
släkt.

Nordmaling 11 december 1990
**Betty
Anna**

Det kom en dag en stilla vind
Som smekte ömt Din trötta kind,
och som ett ljus som blåstes ut,
din levnadsdag har nått sitt slut.

Begravningsgudstjänst sker i
stillhet.

12/12 1990
12/12 1990

• Kathrin Åström och Johan
Lindgren, Nordmaling, fick
den 4 december på Umeå BB
en pojke som vägde 3 510 gram
och var 51 cm lång.

8/12 1990

+

Vår kära Moster och Faster
**Lilly Maria
Öberg**

* 24/6 1897 † 7/12 1990
har lämnat oss.

Nordmaling 10 december 1990
Syskonbarnen

Alltid så lugnt och stilla
Tålighet och god Du var
Så skola vi Dig minnas
Vi som lämnats kvar

Begravningsgudstjänsten äger
rum i Catharinakapellet, Nord-
maling, lördag 15/12 kl 12.00.
Efter akten inbjudes till min-
nesstund i församlingsgården.
O s a senast 13/12 till Erixons
Blomsterhandel, 0930/102 28.
Tänk på baptistförsamlingens
mission pg 51 85 02-0.

11/12 1990
11/12 1990

• Marina och Jörgen Näs-
ström, Nordmaling, fick den 8
december på Umeå BB en flic-
ka som vägde 3 270 gram och
var 50 cm lång. Storebror heter
Jimmy.

12/12 1990
12/12 1990

Eric Augustsson, Bredvik, och
Christina Mörk, Skara. Vigdelsn
förrättades i Bredviks missionshus
av kyrkoadjunkt Micael Hakalax.

10/12 1990

Gunhild Ström, Nordmaling. På
Nordmalings sjukhus avled på tis-
dagsmorgonen fröken Gunhild
Augusta Ström, Nordmaling. Hon
var 77 år och sörjes närmast av två
sysstrar med familjer.

Hon var född i Rundvik där hon

även växte upp. I ungdomsåren
drabbades hon av sjukdom och
vårdades under en lång följd av år
på Umedalens sjukhus. I slutet av
70-talet flyttade hon till Nordmal-
ings sjukhus där hon sedan dess
vårdats.

Lilly Öberg, Nordmaling. I fre-
dags avled fröken Lilly Öberg,
Nordmaling. Hon var 93 år och
sörjes närmast av syskonbarn med
familjer.

Hon var född i Nordmaling och
tillhörde en gammal Nordmalings-
släkt. I ungdomsåren lärde hon till
skrädderisömmerska och arbetade
stora delar av sitt yrkesverksamma
liv vid sin broders, Karl Öbergs,
skrädderi. Lilly Öberg var omtänk-
sam om sina närmaste och på ett
naturligt sätt kom det på hennes
lott att ta hand om sin gamle far
till dennes bortgång.

Hon var religiöst intresserad och
tillhörde Nordmalings baptistför-
samling.

12/12 1990
12/12 1990

FOTO: ANDERS WIKMAN

Ulla Bellas glöd gav innebandyvinst

NORDMALING (VK)
Efter 12 timmars innebandysspelande i Nordmaling stod det vid 08.45 på lördagsmorgonen klart att lag Ulla Bella, från Lögdeå, stod som totalsegrare. Finalmatchen var synnerligt spännande och välspelad där motståndarlaget Nybbans Legender, från Umeå, ledde matchen ända fram tills det återstod två minuter. Lag Ulla Bella tog därmed sin andra inteckning i segerpokalen, då de även vann turneringen 1988.

Succén med fritidsgårdens årliga innebandyturnering i Nordmaling fortsätter. Av praktiska skäl begränsade arrangörerna antalet deltagande lag till 32 trots att det var ett 60-tal lag som var villiga att delta. Matchandet började vid 19-tiden på fredagskvällen och höll på hela natten fram till finalspelet vid 08.30 tiden på lördagsmorgonen. De båda arenorna, Oasen och sporthallen var i stort sett fullsatta under hela turneringen. Cirka 320 personer var med i spelet och kring deras förhåvande var det ett stort publikintresse. Vid sidan om tävlandet fanns det möjlighet att ta sig ett bad, då badhuset hölls öppet under hela kvällen och natten.

och Nybbans Legender från Umeå. Långa såg det ut som om umelaget skulle vinna finalen med 1-0, men när endast två minuter av matchen återstod kvitterade lögdelalets Lars Häggström. Kort därefter hade han åter "turen på sin sida" och gjorde 2-1 till lag Ulla Bella som därmed vann turneringen för andra gången.

– Åååå, vad jag längtar hem till sängen, säger deras målvakt, Ro-

ger Johansson direkt efter finalen och berättar att han inte sovit en enda blunder under den gångna natten. Nu var han på intet sätt ensam om den saken, då bland annat hela arrangörsstaben jobbade natten lång.

Omedelbart efter turneringen meddelas att turneringen troligtvis nästa år kommer att bestå av ett 60-tal lag.

ANDERS WIKMAN

* Två tävlingar

Förutom den sportsliga tävlingen innehöll arrangemanget en tävling där det gäller att klä ut sitt lag så trevligt som möjligt. Team Bad tog för andra året i rad hem segern i denna klass, men nu var "motståndet" inte heller så stort.

Efter en inledande grundserie gjorde lagen upp om platserna fram till finalspelet. De 15 minuter långa matcherna avgjordes i några fall genom straffslag. Till finalen gick Team Ulla Bella, från Lögdeå,

• Britt-Marie och Sören Byström, Lögdeå, fick den 11 december på Umeå BB en pojke som vägde 4 570 gram och var 53,5 cm lång. Syskonen heter Linda-Marie och Sandra.

W 1118
Vår kära
Betty Berglund

* 10/11 1894 † 11/12 1990
har stilla insomnat i tron på sin Frälsare, sörjd och saknad av oss.

Ockelbo och Nordmaling
13 december 1990

Syskon

Syskonbarn

Övrig släkt och vänner

Vid evighetens brunnar

står livets träd i blom

Och Gud de sina unnar

sin kärleks rikedom

De faders godhet ärar,

och ende sonens nåd

i andens ljus de lära

att se Guds frälsningsråd

Begravningsgudstjänst sker i Catharinakapellet, Nordmaling, 22 december kl 12. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnas minne inbjudes till minnesstund efter akten i församlingssgården. O s a senast 20/12, tel 0930/102 28.

Vår älskade

Lilly Israelsson

* 30/12 1922 † 13/12 1990

har lämnat oss.

Bagård och Umeå

14 december 1990

Syskon

Syskonbarn

När sjukdom
blott är given
är döden skönare
än livet

• Charola och Hans Lindberg, Lögdeå, fick den 1 december på Umeå BB en pojke som vägde 3 125 gram och var 49 cm lång. Storasystrar heter Ellenore.

LÖRDAG Gunnar lever ^{8/12-90} för livet i backen

□ Gunnar Andersson från Rundvik har vuxit ifrån svenska skidbackar. Nu beger han sig till Whistler Mountain i Kanada för att åka "off pist": Detta är nämligen livet för Gunnar. I en campingbuss söker han sig till de riktiga backarna.

□ Han har tuffat runt i Alperna tidigare, tagit ströjobb bland annat som skidlärare för att få råd att åka utför.

□ När vintern i Kanada svider kan det hända att Gunnar styr mot Sydamerika.

DEL 2 SIDAN 1

• Gunnar Andersson är en passionerad utförsåkare men han är intresserad av bergsklättring också. Linor och annat finns med på resan till Kanada.

FOTO: ANDERS WIKMAN

8/10-90

• Gunnar Andersson i Rundvik har för länge sedan "vuxit ifrån" de svenska skidbackarna. Nu är det "off pist"-åkning de europeiska alperna och Kanada som gäller. När Gunnar Andersson kastar sig ut för alptopparna går det med rasande fart.

Hack i häl på vintern

RUNDEVIK (VK)

– Att åka skidor "off pist" tillhör livets höjdpunkter. Tänk så härligt det skulle vara om det vore vinter hela året!

Med den inställningen packar nu 23-åriga Gunnar Andersson från Rundvik sin kappsäck för att tillbringa ett halvår på slalomskidor i Whistler Mountain nära Vancouver i västra Kanada. Han vidgar därigenom sina vyer eftersom han de två senaste vintersäsongerna hållit till i de europeiska alperna.

Kan ni tänka er att ha vinter året om? Snö i massor och att ständigt vistas på eller nära höga berg?

Det är i alla fall något som Gunnar Andersson i Rundvik längtar efter och nu även försöker uppnå. Hans plan är enkel: – Om det går bra för mig borta i Kanada i vinter ska jag till våren bila ner genom USA, Mexiko och vidare genom Brasilien för att komma till den vinter, som då finns på södra halvklotet, i Argentina. Om allt går som jag tänkt, får jag uppleva vinter hela året, säger han med glimten i ögat.

□ Äventyrslysten

Allt sedan Gunnar Andersson gick ut nionde klassen vid Centralskolan i Nordmaling har han gillat äventyr och utmaningar. Militärtjänsten gjorde han vid flottan och det var där som han bestämde sig för att se sig om i världen medan han ännu är ung.

Så småningom hamnar jag väl i familjens företag i Rundvik och då är det inte mer än

rätt att jag först har fått prova på massor med upplevelser, säger Gunnar.

Gunnars första stora vinteräventyr startade för tre år sedan. För 10 000 kr köpte han en gammal Ford-buss, modell mindre, som var ombyggd till campingbil. I den bakre delen av bussen finns möjlighet för tre personer att sova och bakom förarsätet finns en mindre köksutrustning med kylskåp och gasolpis. Kupan är försedd med vattenburen värme, som drivs med gasol.

Under senhösten 1988 körde han ner till franska alperna och hamnade i De tre dalarna, Meribel närmare bestämt. Där stannade han från 19 december fram till 20 maj. Genom att ligga på samma ställe fick han många bekanta och lärde sig grunderna för att på egen hand få ihop pengar till mat och husrum.

– Det var mycket svårt i början, säger Gunnar och berättar att en av de första uppgifterna var att "lotsa" penningstinna turister till byns

● Gunnar Andersson, Rundvik, har förberett sig ordentligt inför vintersäsongen i Kanada. Skidor, pjäxor, stavar och bergsklättringsutrustning är de saker han tycker är viktigast.

krogar och andra ineställen. – Efter några månader var det sedan lätt att fixa både pengar och mat för dagen.

Under senare delen av vistelsen i Meribel hyrde han en lägenhet tillsammans med fem andra alpina äventyrare. Genom att bo trångt och göra stora gemensamma inköp utanför

turistorten höll de kostnaderna nere. Dagtid åkte de skidor och tog sporadiska jobb som skidlarare. På kvällarna var de ofta ute på restaurang med några av veckans skidlever.

Den första vintern i de franska alperna stärkte intresset för alpin skidåkning. Med samma bil och delvis ny utrustning

styrde Gunnar nästa vinter kosan mot nya mål. Idéen var att under en enda vinter besöka så många som möjligt av kontinentens skidanläggningsar.

– Det blev en väldigt jobbig säsong, säger Gunnar och berättar om de många strapatser

na han upplevde varje gång han kom till en ny plats.

– På morgonen gällde det att så fort som möjligt komma upp i skidbackarna, lära känna terrängen och sedan hitta ett kortvarigt skidlärajobb.

– Ibland fick man naturligtvis nöja sig med ett diskjobb på någon restaurang, tillägger han men markerar att det var en sällan förekommande säsongsättning.

Under vinterhalvåret 89/90 besökte han sju-åtta länder innan det var dags för hemresan.

– Under den säsongen hann jag med 100 skiddagar och då var de flesta "off pist".

Ändå tycker han perioden i de franska alperna och Meribell var en fantastisk tiden.

□ Jobbar och sparar

För att ekonomiskt kunna övervintra utomlands jobbar Gunnar här hemma i Sverige under sommarhalvåret så mycket han bara kan och orkar. Dessutom lever han tåmligen sparsamt för att dra ihop ett så stort sparkapital som möjligt inför nästa resa.

– Det känns tryggt att ha 30 000 kr på banken när man åker iväg, säger han och berättar att dessa slantar i huvudsak är reservpengar att ta till om det inte skulle dyka upp något jobb.

– Jag hoppas att min flickvän i Nordmaling har överseende med mitt levnadssätt, säger Gunnar och gör klart att de ändå tillåter sig vissa utsvävningar och nöjen.

□ Dags igen!

Nu i dagarna bär det iväg igen, den här gången alltså till

Whistler Mountain nära Vancouver i Kanada. Där har han bestämt träff med en av grabbarna han blivit god vän med under vintrarna nere i Europa. Gunnar är inbjuden till vännens bröllop, men i övrigt har han inga fasta hållpunkter under den kommande vintersäsongen i Kanada.

– Först gäller det att skaffa en billig lägenhet och sedan hitta något jobb, säger han och tänker sig naturligtvis i första hand ett jobb vid någon skidanläggning.

Klarar Gunnar det här med ekonomin över vintern, länkar han till våren åka bil söderut ända ner till Argentina för att kunna tillgodogöra sig en ny vinter.

– Det är ju förstås min önskedröm, säger han och spekulerar i att få åka skidor precis hela året om.

Nu har han för säkerhets skull även skaffat sig en alternativ hobby – bergsklättring – och tar med sig utrustning för att också kunna klättra uppför de berg, han annars åker utför. Därför har han hemmavid tränat "höga höjder" genom att klättra i Tallbergsbron över Oreälven!

– Vi får väl se om jag kommer hem i slutet på maj eller om jag nästa sommar hamnar nere i Argentina, slutar Gunnar och packar kappsäcken för kommande äventyr.

Anders Wikman

Tar på sig landstingsansvar

Kommunen satsar för gruppboende i Rundvik

RUNDEVIK
Nordmalings kommun tar över landstingets ekonomiska ansvar för att kunna starta gruppboende-verksamheten i Rundvik.

För Nordmalings del innebär det drygt 1,5 miljoner mer än vad som tidigare planerats.

Det beslutade budgetfullmäktige vid sitt sammanträde i Rundvik på måndagen. Ett möte som präglades av stor enighet och där ledamöterna nästan fick söka orsaker, för att få "träta" med varandra.

Inom kort står servicehuset i Rundvik färdigt att tas i bruk. Merparten av verksamheten handlar om serviceboende för äldre men i samförstånd med landstinget har också under planerings- och byggnadstiden funnits konkreta planer på att personer med behov av gruppboende skulle nyttja en del av byggnaden. I slutskedet har dock landstinget på grund av sparkrav, tagit tillbaka sin del i avtalet. Kommunstyrelsen i Nordmaling beslöt då att göra på samma sätt.

Hade kommunen vidhållit den uppfattningen hade ingen med särskilda behov av gruppboende över huvud taget haft möjlighet att få bo i det nya servicehuset. Under mellantiden, från kommunstyrelsens sammanträde till fullmäktigesammanträdet, har dock centern redovisat att man ändrat åsikt.

Kommunen bör dels stå för sin egen del och dels överta landstingets del i verksamheten, menar centern. Anledningen är de negativa efterverkningar, bland annat på hemtjänsten och nattservicen i servicehuset, som ett nej innebär.

• Partier stödjer

Samma ståndpunkt redovisades i fullmäktige och utan något direkt ifrågasättande valde även övriga partier att stödja förslaget, som uttalades av Sture Lindgren.

Beslutet blev att tillskjuta 1 560 000 kr till socialnämnden för att klara den nya situationen.

– Det känns som vi fått ett Nobelpris, kommenterade en glad Ulla Ersholt, fullmäktigeledamot samt socialnämndens ordförande.

• 200 000 till kultur

En enskild del i kulturnämndens budgetförslag diskuterades flitigt. Förslaget gick ut på att minska bidraget till studieförbunden med 200 000 kr, som en effekt av det allmänna sparbehovet.

I kommunstyrelsen hade Matz Johansson, c, kommunstyrelse- och fullmäktigeledamot samt till professionen studieorganisatör, lyckats avstyrka detta sparkarv men i fullmäktige lyckades han inte alls. Beslutet blev, att studieförbunden får sänkt bidrag från 807 000 till 607 000 kr för 1991.

• Skolan nästa "projekt"

I övrigt togs med några få tillägg 1991 års budget. I debattörernas

"siande" inför framtiden framstår relativt klart att nästa stora projekt för kommunen blir en upprustning och utbyggnad av Kyrkovallens skola. Flera av fullmäktigepolitikerna uttalade sig för behovet och även här tycks enigheten med lätthet bryta partigränserna.

Christer Bäckman, fp, fullmäktigeledamot samt skolstyrelsens ordförande, krävde att alla ska försöka påskynda satsningarna och nämnde att investeringsgruppen visat sig enig kring projekt i storleksordningen 55 miljoner kr.

Det blir en ny nämndsorganisation i Nordmaling från 1 januari 1992. I korthet innebär det, att till kommunfullmäktige knyts kommunstyrelse, revision och valbredning. Kommunstyrelsen organiseras med tre utskott, planeringsutskott, personal- och organisationsutskott samt tekniska utskottet. Fyra självständiga nämnder tillsätts, bygg- och miljönämnd, barn- och ungdomsnämnd, socialnämnd samt valnämnd.

Även om ett antal fullmäktigeledamöter ifrågasatte vissa av de nya nämndernas storlek samt det ökade kravet på kompetenta politiker så blev det ändå enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation från m, fp samt kds.

• 11 månaders taxa

Fullmäktige gick på kommunstyrelsens förslag beträffande höj-

ningarna av barnomsorgstaxan. Heltidsavgiften blir för barn 1; 594 kr/månad, barn 2; 297 kr/månad. Deltidsavgiften blir däremot densamma för respektive båda barn, 297 kr/månad. I båda taxorna är tredje och därefter följande barn avgiftsfria.

Däremot ändrades ks-förslaget på 10 månaders debitering. Beslutet blev efter debatt: avgift under 11 månaders per år.

Reservation från nöp och m till förmån för enhetstaxa, v för bibehållen avgift från 1990 samt s för 10 månaders debitering.

Trots fortsatt enighet i fråga om avgiftsfria trygghetslarm kunde m och nöp inte övertyga fullmäktige. Avgiften blir 50 kr per månad.

• Arvodehöjning?

Det blev strid "om påvens skägg" när det gällde eventuella arvodehöjning för fullmäktiges företrädande politiker.

Socialdemokraterna genom John-Erik Nylander och Ulla-Maj Andersson föreslog att politikerna borde avstå från den eventuella höjning som kan komma i avtalsrörelsen, för att solidaritet ska visas för de åtstramningar fullmäktige beslutar om, och som drabbar kommuninvånarna.

Sedan tidigare styrs arvodehöjningarna av den procentsats som tillräknas LO-anslutna kommunanställda i avtalsrörelsen. Efter åtskilliga inlägg röstades s-gruppen ned i en votering.

OWE FREDRIKSSON

150-tal besökte Ridskolans dag

NORDMALING (VK)

Ett 150-tal besökare deltog på söndagen i firandet av Ridskolans dag i Nordmaling. För arrangemanget svarade klubbens ungdomssektion som klarade arrangemanget med den åran.

Glädjen och entusiasmen stod högt i tak när Nordmalings Ridklubb på söndagen genomförde Ridskolans dag. Efter en inledande presentation av klubbens alla hästar och en kapphästkadrill tagade klubbens beridna luciatåg, med Anna Nyberg som lucia, in i ridhuset. De mer dramatiska inslagen var en duellhoppning och maskerad. För första gången i klubbens historia delades ett uppsatt "kompispris" "Maries Minne" ut. Klubbens vice ordförande, Jan Karlsson, delade högtidligt ut pri-

set till lögdeätjejen Anna Persson för hennes insatser vid klubben under det gångna året.

• Anna Persson från Lögdeå var den första att erhålla Nordmalings Ridklubbs utmärkelse "Maries Minne" för god kamratskap i klubbens verksamhet.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Fem belönade jordbrukarpar i Nordmaling

RUNDEVIK (VK)

Fem jordbrukarpar i Nordmalings kommun har fått motta Frans Sundströms hembygdsfonds stipendium. Det skedde vid en högtid under kommunfullmäktiges sammanträde i Rundvik under måndagen.

De fem jordbrukarparen är Ann-Charlotte och Yngve Lundgren, Gamla Brattsbacka, Anna och Roine Eriksson, Hörnsjö, Eva och Börje Lindgren, Gräsmyr, Christina och Anders Rönnerberg, Brattfors samt Eva och Torbjörn Bergh, Klöse.

Stipendiet delas ut vart femte år och går till jordbrukare som har särskilt välskötta fastigheter, berättade Gustav Adolf Bäckman, Gräsmyr, som tillsammans med Sixten Johansson och Hushållningssällskapets VD, Olov Markgren, haft uppdraget att utse 1990 års stipendiater.

Frans Sundström var sågverksägare i Bredvik och han skänkte ett kapital till en särskild fond som fick bära hans namn.

• Frans Sundströms hembygdsfonds stipendiater 1990. Fr v Christina och Anders Rönnerberg, Eva Lindgren med dotter Carina, Anna och Roine Eriksson, Ann-Charlotte och Yngve Lundgren samt Torbjörn Bergh.

nytt i korthet kustlandet

Insamling på missionsafton

GRÄSMYR: Vid en missionsafton på torsdagen i Gräsmyr missionshus uppbars offer för de judar som lämnar Sovjetunionen.

Hela behållningen uppgick till 3 600 kronor. Thyra Lundström inledde mötet och makarna Porbäck predikade och läste dikter. Cecilia Bergström sjöng. Under U-veckan gjordes insamling för Diakonea som arbetar i tredje världen för människor i nöd. Offret blev 1 000 kronor. Medverkade gjorde Rakel Norberg-Jerkeby och Nils Karlrot.

Luciatåg i söndagsskolan

LÖGDEÅ: Helgens söndagsskolefest i Lögdeå EFS bjöd på ett varierat program med sång, versläsning och dialoger. Ett stort luciatåg var särskilt publikknipande.

Där medverkade även Paxkören som var på ett uppskattat besök.

Åhörarna applåderade villigt barnens prestationer.

Lokalen var fullsatt och där bjöds besökarna möjlighet att fika,

lösa rebusar och köpa lotter. Gunnar Hägglund talade till barn och vuxna om vikten av att inte glömma födelsedagsbarnet vid vårt julfirande.

Tomten kom på besök och delade ut böcker, frukt och godis. En glad överraskning för ledarna var när en av eleverna bad dem komma upp på estraden där de fick var sin present. Sixten Sjölund tackade till sist för det viktiga arbete som lagts ner bland barnen. Den ekonomiska behållningen uppgick till cirka 2 200 kronor.

Mandel olöst gåta på julfest

NORDMALING: Mycket tack vare Tertu Lindbergs frejdiga humor blev reumatikerföreningens julfest i Öre bygdegård, en så lyckad tillställning.

Tävlingar, lotterier, varvades med musik av Dalsfeltarna, förstärkt med vokalisterna Jenny Young.

Julröt och skinksmörgåsar serverades, och festen avslutades med julklappsutdelning. En olöst gåta är: Vart tog mandeln vägen? Trots frågande och letande fann ingen den.

Fullt hus på musikkaféet

NORDMALING: Nordmalings astma- och allergiförening fick fullt hus till sin julfest i Ava bygdegård.

Festen som fick formen av ett musikkafé inleddes med välkomstord av P-A Sundbom. Sedan tog musikgruppen Dalsfeltarna över med en avdelning julmelodier. Jenny Young sjöng solo på flera sånger. Med ett enkelt men proffsigt framförande vann hon allas hjärtan. Föreningen har nu över 150 medlemmar. Den bildades 1974 och genom deltagande i länsföreningen och kommunens handikappråd, har föreningen möjlighet att påverka beslutsfattare och myndigheter att få ett mera allergisanerat samhälle.

Sång och musik på EFS-möte

HÖRNSJÖ: Ett 120-tal personer hade mött upp när Hörnsjö EFS på söndagen firade lucia- och julfest. Gerd Jakobsson hälsade välkommen och tackade barnen för det år som gått. Hon spelade även till de unisöna sångerna. Kommunminister John Isaksson predikade.

Lucian, Anette Gustavsson, fanns i täten för luciatåget som hade ca 25 medverkande. Det var ett gediget sångprogram som framfördes med barn från bl a lördagstimmerna och kyrkans barntimmar.

Innan kaffet, med lussebullar och pepparkakor, delades godispåsar ut till alla barnen. Kollekten som går till barn- och ungdomsarbete steg till 1 500 kronor.

• I studiecirkelform genomför nu Nordmaling församling ett arbete för människor i sorg. Vid veckans sammankomst deltog fr v Margaretha Johagen (diakonissa), Bert Mohlin, Gunnar Ågerstrand (kyrkoherde), Margot Nyberg, Margit Forsberg, Siv Rönnbäck, Alvy Dennolf, Gun Granberg, David Forsberg och Rut Eklund.

Människor i sorg ser framåt

NORDMALING: - Kalla oss för en "se framåt-grupp" och inte sorggrupp. Det säger kyrkoherde Gunnar Ågerstrand i Nordmaling när han tillsammans med församlingens diakonissor i studiecirkelform träffar människor med sorg.

För tredje året i rad genomför nu Nordmalings församling ett

arbete för människor i sorg. När VK träffade gruppen var de inne på sin femte träff av de tio. Nu var det aktuella ämnet sorgarbete inför jul- och nyårshelgerna. Deltagarna går tillsammans igenom olika kurslitteratur, där bland annat Bro över mörka vatten och 30 dagar av Cyndee Peters ingår.

Landbys tar emot

Med tanke på TV:s genomslagskraft lär väl bröderna Landby bli kända i hela landet nu. På tisdag sänds nämligen en kort film om deras tillvaro i håkmarksstugan.

Där har inte mycket förändrats, men när VK:s Owe Eliasson och Per Landfors hälsade på i höstas upptäckte de i alla fall en TV i ett hörn. Bröderna torde väl titta på sig själva på tisdag. Sändningstiden (22.40) är dock ogin i överkant för alla kvällströtta Landby-fans.

Två fria män är filmens undertitel och det stämmer så till vida att bröderna Curt och Sixten motsatt sig alla försök från "samhället" att påverka deras boendeförhållande. Nej, stugan duger för Sixtens diktande och filosoferande.

Curt har ett förflutet som skogsarbetare medan Sixten ägnat sig åt att sälja bland annat skinnkläder. Dock är bröderna mest kända som tivoliartister. Sixten som kraftkarl med Curt som manager.

Nu kan de trycka "kända från TV" på affischen om de skulle få för sig att återuppta karriären. Något som inte är aktuellt dock. Det är tänkandet vid stugbordet som upptar brödernas tid numer.

Här får ingen hemvårdare komma in. Det skulle inte gå för sig om någon utomstående började sortera konstnärliga papper, menar Sixten, som odlar åsikter om "svensken" och dubbelmoralen hos beslutsfattare som pratar vackert om miljö och i nästa veva tillåter fler farliga industrier.

TV2 tisdag 22.40.

● Curt och Sixten Landby tar emot TV-tittarna hemma i stugan i Håkmark

Nordmalings motionsdansare oroas av höjda lokalhyror

NORDMALING (VK)

De dansanta pensionärerna i Nordmalings PRO har under de senaste dagarna oroat sig för höjda lokalhyror vid sina motionsdanser. Vid budgetfullmäktige häromdagen beslöt nämligen Nordmalings kommun att radikalt höja hyrorna i Oasen.

Höjningen blir från 250 till 625 kronor för samma antal timmar, säger en upprörd ordförande, Uno Forsberg.

Nu kan VK glädja motionärerna med ett tips. Om motionsdansen i stället endast anges som motion, ja då sjunker kostnaden till 300 kronor!

Det var när fullmäktige behandlade ärendet om lokalhyror i Oasen, samlingslokalen på centralorten, som man efter en kort diskussion tog beslutet att höja taxorna, i vissa fall radikalt.

Verksamheten i stora salen för teater, revyer, konferenser, samkväm samt danser, med andra ord allt som är entrébelagt, kostar från och med årsskiftet 1 000 kronor för heldag och 500 för halvdag. Cafete-

• Uno Forsberg, ordförande i Nordmalings PRO, är oroad för att kommunen vill höja lokalhyran i Oasen vilket kommer att få följder för föreningens motionsdans.

rian kostar 200 kronor för heldag och hälften för halva dagen, grupp- rum/lojer 100 respektive 50 kr. Priserna är exklusive moms.

För Nordmalings PRO kom beskedet om lokalhyreshöjningen som en mindre chock. Sedan tiotalet år har föreningen varannan vecka arrangerat en föreningsdans där syftet har varit att under

gemytliga former träffas och "röra på sig" till levande musik. Arrangemanget har också gått under beteckningen "motionsdans".

Vi har tagit ut en låg avgift av dem som kommit för att täcka utgiften för musiken. Vi vill inte belasta föreningens huvudkassa med dessa utgifter eftersom inte alla dansar, berättar Uno Forsberg.

Beskedet till honom, efter fullmäktigemötet, var att PRO efter nyår får mer än fördubblad hyra.

Jag har varit i kontakt med fritidskontoret och där sägs det att hyran blir 625 kronor inklusive moms vilket ska jämföras med de 250 vi betalar nu. Det är inte alls bra, kommenterar Uno Forsberg som tror att höjda entréavgifter kan få till följd att pensionärerna i stället stannar hemma.

Uppstår den effekten så är det totalt misslyckat. Vi startade motionsdansen för att locka ut pensionärerna ur sina stugor och lägenheter till en nödvändig social kontakt.

Dan Wähä på fritidskontoret bekräftar för VK beslutet om höjningen. Enligt de uppgifter som finns ska Nordmalings PRO betala 500 kronor plus moms, vilket blir 625.

Men det finns ett "kryphål".

Frågan är om verksamheten är att betrakta som dans eller motion. Är det avgiftsbelagd dans så blir avgiften den högre. Om man däremot kan hävda att det är motion så kan man hyra lokalen för 60 kronor plus moms per timme, dvs 75 kronor.

För fyra timmar skulle det innebära en kostnad av 300 kronor och då ingår även städningen, konstaterar Dan Wähä.

OWE FREDRIKSSON

Café Anno 1762 får begränsat tillstånd

NORDMALING (VK)

Café Anno 1762, Olofsfors, får tills vidare begränsat tillstånd att laga ett mindre antal varmrätter. Detta i avvaktan på att ett nytt kök byggs i lokalen.

Det beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden i Nordmaling vid sitt senaste sammanträde.

Café Anno 1762 är sedan etableringen i mitten av 80-talet inrymt i f.d. skolan i Olofsfors. Problemet är att köksavdelningen inte har den moderna standard som krävs.

Ägaren Lillemor Langebro Olofsfors konferens- och psykologcenter AB, säger till nämnden att köket ska byggas om i början av januari nästa år. Nämnden godkänner tills vidare beredning och

tillagning av tre varmrätter samt förrätter.

Nordmalings bilfrakt har sökt tillstånd för upplagsplats för krossade grusprodukter, sorterat grus, matjord samt tvättat grusmaterial på fastigheten Prästbordet 1:91. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill dock inte ge något sådant tillstånd utan vill avvakta en besiktning under barmarksförhållanden.

Vi måste titta närmare på det här, säger Mats Näslund, inspektör vid nämnden, som även konstaterar att tvättning av grus med vatten från bäckar inte får ske utan tillstånd. Något som skett på platsen.

Ett eventuellt framtida tillstånd ska diskuteras under försommaren av nämnden, länsstyrelsen samt sökanden.

OWE FREDRIKSSON

Corado i Rundviks kyrka

RUNDVIK: Fantastiskt, var kommentaren från många lyssnare i Rundviks kyrka på lördagskvällen.

Corado, Umeå musikskolas kör under ledning av Margit Borgström, besökte den nyrenoverade kyrkan, med en julkonsert, som var ovanlig i sitt slag. I stället för traditionellt framförande, hade kören valt en kombination av sångspel och musical.

Den väljsjunga kören ackompanjerades av, slagverk, klockspel, bas, piano och flöjt.

Kedjan bjöd till julfest

NORDMALING: Största anslutningen någonsin, kunde ordförande Evert Molin i pensionärsföreningen Kedjan notera i sitt välkomsttal, när föreningen bjöd till julfest i Pingstkyrkan.

Men alla rymdes, sedan bord dukats ute i vestibulen. En julpredikan hölls av Elon Lindehall från Olofsfors. Gitarringen, en grupp på sex spelglada damer, underhöll med kända julsånger.

En kvartett blåsare spelade julmusik till ackompanjemang av Elon Lindehall på dragspel. På festen beslöt att sommarens resmål

Vårdtagare får varorna hemkörda

NORDMALING (VK)

Ca 75 vårdare i Nordmaling, Rundvik och Lögdeå kommer från och med februari månad att få sina matvaror hemkörda.

Detta sedan socialnämnden tecknat ett avtal med Nordmalings fastighetservice AB om att sköta dessa hemtransporter.

För att förbättra arbetssituationen för personalen inom hemtjänsten har socialförvaltningen tecknat ett avtal om hemkörning av matvaror till personer med hemtjänst i Nordmaling, Rundvik och Lögdeå. Kommunen betalar 38 kronor per hemtransport och transporterna kan maximalt utnyttjas två gånger i veckan. Vårdtagaren eller hemtjänsten ringer till någon anvisad matvarubutik och beställer sina varor. Förfaringssättet liknar till stora delar den hemkörningsservice som redan finns ute i flera byar.

• Endast hemtjänst

En av skillnaderna är dock att här står kommunen hela hemtransporten och att det endast gäller vårdtagare inom hemtjänsten. I avtalet sköter distributören även om att ta betalt samt att ställa in matvarorna i förvaringsutrymmen.

- Detta är fastställt under en

försöksperiod fram till och med nästa år, säger socialchef Nils Axelsson och uppger att det kommer att ske en utvärdering av verksamheten någon gång i september. Han anser att hemtransporten underlättar hemvårdsassistenternas arbete samtidigt som det ger bidraget möjlighet att göra vettigare saker än att gå och handla.

• Överskott i budgeten

Trots att socialbidragen och inackorderingskostnaderna för det gångna året pekar på ett underskott på 700 000 kr i jämförelse med budget kommer socialförvaltningen för 1990 att gå med ett ordentligt överskott. Hur stort överskottet kommer att bli kunde inte påvisas vid socialnämndens sammanträde i måndags.

- Vi har ännu inte alla siffror klara från november, men på många håll ser det bra ut, säger Nils Axelsson och spekulerar i hur stort överskottet blir.

Föräldrar i Rundvik får 2 000 kronor i bidrag för verksamhet som under hösten bedrivs i deltidsförskolans lokaler på onsdagsförmiddagarna. Socialnämnden anslår däremot inga pengar för underhåll av en skolväg intill Manhemborg och Dahlbergs tipp i Rundvik för barn i fritidshemmet Skogslyan. De är positiva till att få en säkrare väg för barnen men anser att vägproblemet bör ligga på kommunens tekniska avdelning.

ANDERS WIKMAN

Byggandet fortsätter

NORDMALING (VK)

Bostadsbyggandet i Nordmaling fortsätter ligga på en hög nivå ända fram till 1992. De dryga 100 lägenheterna som påbörjats 1990 fortsätter med ytterligare 140 under 1991 och cirka 120 under 1992.

Några år framåt ser det inte ut att bli något stopp på det expansiva byggandet i Nordmaling. När kommunstyrelsen på tisdagen tittade över bostadsbyggandet fram till och med 1992 finner de att byggandet håller i sig. Om alla byggnadsprojekt går i lås fram till 1992 kommer bostadsbyggandet under en fyraårsperiod att vara över 400 lägenheter. Vid sidan av de stora bostadsbyg-

gandet färdigställs nästa år sport- och ishall samt systembutik. Så sent som för en vecka sedan invigdes Nordmalings nya köpcenter, Lekatten, med fem olika företag. Till detta finns planer på matvarubutik och ytterligare ett köpcenter.

Kommunstyrelsen avsatte 50 000 kronor för att genomföra en undersökning om det går att återvinna brännbara ämnen från grovsoporna vid soptippen i Bratthalla.

Nordmalings Hålsokost AB:s planer på att bygga ut kommunens industrilokal Ejderen 18 får avvakta de förhandlingar som pågår om att företaget möjligen köper hela industrihuset. De vill bygga ut fastigheten med ett kallförråd på 220 kvadratmeter.

ANDERS WIKMAN

Bygglov beviljades för flerbostadshus

NORDMALING (VK)

Nu har det intensiva bostadsbyggandet i Nordmalings tätort även spritt sig till byarna. Vid byggnadsnämndens senaste sammanträde beslutades om bygglov för flerbostadshus i både Brattfors och Hörnsjö.

Samtidigt tillstyrktes även förslaget till en detaljplan för Rundvik som syftar till att ge plats för ett flerfamiljshus vid infarten.

Byggnadsnämnden höll sitt senaste sammanträde i Balsjö Gästhem som tidigare inrymde Balsjö skola. Efter ombyggnad inrymmer numera f d skolan lokaler för kurser, servering och logi.

Brattfors fastighets AB får sitt begärda byggnadslov för att uppföra ett flerbostadshus på Brattfors samfälliga mark. Huset ska inrym-

ma sex lägenheter. Lekab, ett bostadsföretag från Domsjö, har begärt och även fått bygglov för ett flerbostadshus med åtta lägenheter i Hörnsjö på fastigheten 3:13 samt flerbostadshus med fyra lägenheter på Hörnsjö 4:37.

Bo Sundström, Örnsköldsvik, har fått bygglov för flerbostadshus inom Rödviiken-området, dels på kvarteret Grisslan 1, Nordmaling, dels på kvarteret Rödhaken 1, på vardera 24 lägenheter.

Byggnadsnämnden beslutade även om en lokal trafikföreskrift för skolorområdet i Nordmaling. Ingen parkering får längre ske på området framför badhuset, Hammarhallen, under dagtid. Såväl lärare som besökare får nu parkera vid Oasen samt bakom högstadieskolan.

Majvor Eriksson, Nordmaling, får bygglov och dispens för uppförande av fritidshus som ersättning för befintligt fritidshus på Lögdeå 3:155.

OWE FREDRIKSSON

tresse som gjort det möjligt att underhålla tre fadderbarn.

Sånggudstjänsten blev också mycket lyckad med en stor samlings. Sångarna och kören var framträdande i mycket sång och strängmusik. Sångledare var Börje Wallson och Gösta Engström. Tal hölls av Gregor Allerth som också ledde samlingen.

Högtid i Mo

MO: Tredje adventshögtiden i Salemkyrkan, Mo, samlade mycket folk. Söndagsskolfesten blev även i år en succé. Det började med julevangeliet som framfördes i tal och ton av ett 35-tal barn. David Häggström hälsade alla välkomna och glädde sig över den stora samlingen. Festen varvades med barnens glada sånger ledda av Marie Allerth och vid pianot Ingrid Häggström.

Det förekom dialoger och drama om profeten Elia, där alla barn var med. Efter servering i ungdomsvåningen delades biblar ut till fyra elever och Gregor Allerth lämnade minnesord. Tomten med familj delade ut premiär och påsar till barnen.

Insamlingen till söndagsskolan steg till 3 200 kronor. David Häggström tackade för föräldrarnas in-

"Vi vill ha vårt gravkapell"

Hörnsjö-bor kräver att Nordmalings löfte från 1945 ska infrias

NORDMALING (VK)

Med övertygande majoritet beslutade på torsdagskvällen kyrkofullmäktige i Nordmaling att inte bygga något gravkapell i Hörnsjö. Beslutet väckte stor bestörtning hos ett 15-tal närvarande Hörnsjö-bor som lämnade sammankomsten i skarp protest.

– Det går inte alltid att tänka med plånboken, man måste tänka med hjärtat också, säger en mycket besviken fullmäktigeledamot, Gustav-Adolf Bäckman (kds) som valde att ansluta sig till de Hörnsjö-bor som lämnade salen.

Torsdagskvällens kyrkofullmäktigesammanträde i Nordmaling var av något annorlunda karaktär. En sänling hörnsjöbor hade kommit till församlingsgården för att möjligen få ett glatt besked om att Nordmalings församling efter 45 år skulle anslå medel för att bygga ett gravkapell i Hörnsjö. Till deras stora besvikelse tittade fullmäktigeledamöterna mer på kapitalkostnader och drift än tidigare löften. Efter votering blev röstsiffrorna 15 emot och sju för. Tre ledamöter valde att avstå från att rösta. Mot fullmäktiges beslut reserverade sig sex ledamöter.

• Gammalt löfte

Hörnsjöbornas önskan om ett gravkapell går så långt tillbaka

som 1934. Elva år senare, 1945, skänkte Hörnsjö-borna begravningsplatsen i Hörnsjö till Nordmalings församling. Med var då även allt ideellt arbete som byborna lagt ner på sin begravningsplats. Vid överlåtelsen upprättades en handling som Hörnsjö-borna i dag stöder sig emot när de vill ha ett gravkapell. Enligt den redovisning som lämnats till VK framgår det av handlingarna att Nordmalings församling skall iordningställa ett gravkapell i anslutning till begravningsplatsen.

– Byborna har i omgångar fört fram sina önskemål och så sent som 1986 lämnade intresseföreningen in en motion till Nordmalings församling där de krävde att överenskommelsen verkställdes. Om detta skrev VK den 2 november 1987. Då var kostnaderna för ett gravkapell 1 160 000 kronor. När ärendet drogs i kyrkofullmäktige i torsdagskväll siffran uppe i 2,4 miljoner kronor.

– Den siffran är helt fel, säger Bert Lundström och pekar på en offert på 1,5 miljoner kronor.

– Dessutom finns det papper på att byborna skänker virke för minst 50 000 kronor till ett bygge, fortsätter han och klargör bybornas inställning med ideellt arbete och andra insatser.

När ärendet behandlades stupade hela projektet på de stora kostnaderna för byggande och drift. En av nej-ledamöterna menade att varje jordfastning skulle kosta 60 000 kronor. Nu hade inte Hörnsjö-borna någon förståelse för kostnaderna utan menar i stället att det är ett gammalt löfte som måste lösas.

Samtidigt menade de att i Nordmalings församling satsat så stora pengar på andra projekt i kommunen att det nästa gång är dags att göra något för hörnsjöområdet. De pekade på ny prästgård i Norrfors, reparation av kyrkan i Nyåker, Catharinakapellet och Lugna hamnen i Nordmaling samt den nu pågående reparationen och utbyggnaden av Rundviks kyrka.

Trots att de nu fick nej på sin framställning tänker de fortsätta att kämpa för ett gravkapell i Hörnsjö.

– Vi får vi vänta till efter helgen, säger Gerd Jacobsson, Hörnsjö och utlovar nya "sammanställningar" med Nordmalings församling.

– En av fullmäktigeledamöterna som röstade nej har i dag ringt och beklagat sig över att det blev nej, säger kyrkofullmäktiges ordförande Karl-Gustav Wilhelmsson under fredagen. Han anser att beslutet kom därför att ekonomiska kalkyler och ekonomin ställdes mot tron och löften.

FOTO: ANDERS WIKMAN

• Trots att hörnsjöborna kräver att 1945 års löften om att ett gravkapell byggs i Hörnsjö infrias avslöjades splittrad kyrkofullmäktige på torsdagskvällen framställningen.

– Vi kommer att kämpa vidare i denna fråga, säger Bert Lundström, till VK och får medhåll av 83-åriga Gottfrid Hörnsten när de stöttar sig på en gammal uppgörelse.

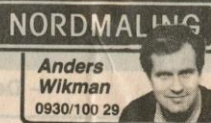

FOTO: BIRGIT RUTQUIST

• Hopplös gymnastik har blivit ett populärt ämne i gymnastiksalen i Baggård. En motionsform som visar sig mycket lämplig för kvinnor som fött barn. Fr v Evy Lindblom, Marlene Höglander, Ann-Sofie Oscarsson, Siv Björklund, Kristina Johansson, Monica Nygren, Helena Hägglund skymd, Ylva Eriksson, Gunilla Jonsson, May-Britt Sakin, Margaret Pernestam och Zenita Berggren.

27/12-90

Hopplös gympa är populär. . .

BAGGÅRD (VK)

Hopplös gymnastik har blivit en stor succé för damer i Nordmalings-trakten. Den kurs som avslutades i Baggård före jul fortsätter med en ny redan efter trettondagen.

– Gymnastik utan hopp är det bästa som har kommit fram på mycket länge. Det säger en samling damer när de med Birgit Rutquist som ledare regelbundet motionerar i gymnastiksalen i Baggård.

I höstas startade en helt ny typ av gymnastik i Nordmaling. Det var Birgit Rutquist som drog igång en samling damer för att gymnastisera utan hopp. En typ av motion som skulle vara speciellt lämpad för kvinnor som fött barn. Bara namnet speglade vad gymnastiken gick ut på. Meningen var att svett-

dropparna skulle lockas fram på annat sätt än att springa och hoppa runt i lokalen. Någon vecka efter kursstart var det ett 20-tal damer som lockats till gymnastiken i Baggård. Nymodigheten var så intressant att flera deltagare kom från Nordmaling, Lögdeå och Olofsfors.

– Det här har varit mycket kul, säger Birgit Rutquist när hon berättar att nästa termin startar redan den åttonde januari.

• Ganska hårt

Gymnastikledaren försäkrar att deltagarna genomgår ett tämligen hårt program under de första 45 minuterna som den hopplösa gymnastiken pågår. Därefter följer stretching och avslappningsövningar innan gymnastiktimmen är slut.

– En av de viktigaste punkterna är att lagom är bäst, säger Rutquist och menar att det är upp till varje deltagare att jobba efter sin förmåga.

ANDERS WIKMAN

Mindre snö än vanligt i november

NORDMALING (VK)

□ DET BLEV genomgående betydligt mindre nederbörd i november än vad som är brukligt för den sista höstmånaden. Framför allt gäller det inland och fjälltrakter, som genomsnittligt bara fick cirka hälften av normal nederbörd.

Inte oväntat har det samtidigt varit något kallare än normalt och några riktiga köldknäppar har redan noterats, Vindel-Björkheden -31,6 (22/11) och Gunnarn, -29,8 samma dygn.

November brukar vara en tämligen osäker månad att i förväg sja om. Antingen kommer snön tidigt och därmed blir det relativt måttliga temperaturer eller också blir det ingen eller endast måttligt med snö och i stället kallt och klart. November är därför närmast att jämföra med ännu avlägsna april.

Senast "flydda" november blev med dragning åt det senare. Visserligen snö i hela länet men måttliga mängder och genomsnittligt milda temperaturer men i stället riktiga köldknäppar under ett par dygn.

□ REDAN i slutet av oktober spred sig ett tunt snötäcke över länet. Vissa områden kring Stöttingfjället fick to m ett par decimeter som så småningom, till följd av de milda vindarna, "satte ihop" till en hård skorpa. Skaren blev en direkt nackdel för alla hundförare som skulle smyga på älgståndet. Ännu större problem innebär det naturligtvis för exempelvis rådjuren som får problem att skrapa sig genom för att komma åt begärligt gammalgräs på åkrarna.

De milda vindarna höll länge temperaturerna på behagliga nivåer. Men så, när tre 3 veckor av månaden hade gått, bet kölden till. Kvicksilvret sjönk till under 20 grader över i stort sett hela länet. Månadens kallaste noteringar skedde dygnen 21-22:a. Vindel-Björkheden fick som lägst -31,6 grader och en

dygnsmedeltemperatur på -28,2. Brrr!!

Gunnarn noterade -29,8 och -24,2 i medeltemperatur, Idvattnet -28,4 (-25,4), Lycksele -27,6 (-23,8), Hemavan -23,8 (-22,0 den 21:a) samt Umeå -21,8 (-16,8).

□ MEN VISST innehöll november även milda dygn. "Varmast" hade Umeå +8,8 grader den 8:e, Hemavan hade +6,0 samma dag, Lycksele +6,7, Gunnarn +7,7 och Vindel-B. +7,2.

Med utgångspunkt från dessa max- och mintemperaturer innebär det att månadsmedeltemperaturen för respektive orter blir enligt följande. Avvikelsen från genomsnittet anges inom parentes. Vindel-Björkheden -6,6 grader (0,3), Gunnarn -5,2 (-0,4), Lycksele -5,8 (-1,8), Hemavan -4,6 (-0,4) samt Umeå -2,7 (-1,7).

□ NEDERBÖRDEN blev, allmänt sett, något mindre än vad som är vanligt för november. Kustlandet med Umeå som referensort fick mest med 79,9 mm vilket är något mer än normalt. Hemavan hade 30,4 mm vilket betyder ca hälften mot normalt, Lycksele 33,2 mm (69 procent av normal nederbörd), Gunnarn 27,8 mm (ca hälften), och Vindel-Björkheden 18,4 mm (40 procent).

Största nederbördsmängden fick Vindel-B den 16:e med totalt 3 mm och på observationsplatsen mättes 19 cm snö den 26/11. Gunnarn fick som mest 7,3 mm (1/11) och hade 17 cm den 26:e. Lycksele fick 7,8 mm (1/11) och noterar 16 cm vid senaste månadsskiftet. Hemavan fick 5,8 mm den 10:e och noterade 16 cm den 23:e. Umeå, slutligen, fick i form av snöblandat regn 30 mm den 2/11 men hade under månaden minst med snö, 11 cm som mest, noterat den 28:e.

Trots de relativt små mängder snö som fallit har flera referensorter 16-21 dagar under månaden när snö noterats i luften.

OWE FREDRIKSSON

• Sparken kunde plockas fram som vanligt i november, även om nederbörden bara blev hälften av den vanliga.

13/12 1990

Vår älskade

**Lilly
Israelsson**

* 30/12 1922 † 13/12 1990

har lämnat oss.

Bagård och Umeå
14 december 1990

Syskon
Syskonbarn

När sjukdom
blott är given
är döden skönare
än livet

Begravningsgudstjänsten
sker i stillhet.

18/12 1990
18/12 1990

• Marie Berg och Göran Larsson, Bredvik, Nordmaling, fick den 9 december på Umeå BB en pojke, Robin. Han vägde 2 445 gram och var 47 cm lång.

19/12 1990
19/12 1990

60 år julaften 24 december Hjördis Lindgren, Gräsmys, Nordmaling.

22/12 1990
22/12 1990

• Maria Bouvin och Pentti Mikkola, Karlskoga, fick den 4 december en dotter som fått namnet Johanna. Hon vägde 3 610 gram och var 50 cm lång. Storebror heter Jakob.

19/12 1990
19/12 1990

● Försäkringskassan har delat ut förtjänsttecken till anställda som arbetat i 25 år. På bilden ses Egon Jonsson, Storuman, Leif Edenor, Dorotea, Sture Gustafsson, Åsele, Britta Johansson, Umeå, Gunnel Forsberg, Vindeln, Sören Karlsson, Bureå, Kennet Lundgren, Norsjö, Monica Enardsson, Umeå, Ella-Britt Svärd, Umeå, Monica Svensson, Nordmaling, Birgitt Forsgren, Lycksele, Anna-Karin Hansson, Umeå, Lillemor Persson, Umeå, Åke Jungling, Umeå, Karin Lundmark, Umeå, Sara Öberg, Umeå, samt Bengt Rönmark, Umeå. Saknades vid utdelningen gjorde Ingalill Öjenstam, Umeå. 21/12 2013

mesta inte behöver någon assistans från personalen.

– Det är himla roligt att få ha en sådan här åldring på avdelningen tillägger hon spontant.

– Jag var tolv år när jag började på brädgården som "ströpojke", säger han och berättar om händelser i sitt liv. Klart och koncist svarar han på frågor och är det så att han blir osäker på årtal eller namn så svarar han enkelt: – Det kommer jag inte riktigt ihåg. Sin arbets-tid tillbringade han vid industrin i Rundvik. När han gick i pension var han 67 år och hade varit företaget troget hela sitt verkssamma liv.

Otto Samuelsson hade sex syskon, då familjen bestod av fem pojkar och två flickor. Han är nu den ende kvarvarande i livet. Samuelsson var gift med Eliala, född Pettersson, från Rundvik. När hon avled kom han dock inte direkt ihåg Makarna fick inga barn.

I hans berättelse ur livet kommer det fram att han inte behövde göra rekryten under varken första eller andra världskriget.

– Jag fick jobba kvar på industrin i Rundvik, säger han.

– Min skollärare hette Hamrin och jag tror vi fick gå i sju år, säger han och funderar om det möjligen var sex år.

En av förklaringarna till att han varit så frisk anser han ligger i att han aldrig någonsin druckit någon alkohol. Däremot är han en stor nyfjäre av snus.

– Vi brukar till och med "lägga undan" lite snus när vi tycker det blir för mycket, säger vårdbiträdet Margareta Forsberg.

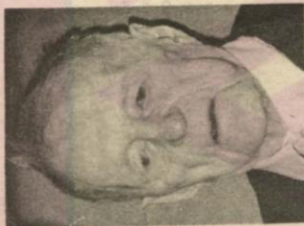
– Jag har aldrig bråkat och har inga ovänner, säger han och menar att även det kan vara en förklaring. Nästan samtidigt skinner han upp och berättar om gammalt groll mellan ungdomar i Rundvik och Lögdeå.

Till sjukhemmet i Nordmaling kom han så sent som i december 1989. Fram till dess klarade han sig själv hemma i huset i Rundvik med hjälp av sin hemsamarit.

Den pigge 100-åringen klär sig fortfarande för det mesta själv och tar dagligen, med rullatorn som stöd, en promenad genom korridoren på sjukhemmet.

ANDERS WIKMAN

100 år

Etthundra år söndag 30 december Otto Samuelsson, Rundvik. Han är Nordmalings kommuns äldste innevånare. Med åren har både synen och hörseln försämrats. Hälstan är annars på topp, då han aldrig varit sjuk och än i dag inte äter några mediciner.

– Förutom mitt snusande har varit absolutist hela mitt liv, säger han skämtsamt och förklarar varför han blivit så gammal.

När VK några dagar före hans stora högtidsdag, 100-årsdagen den 30 december, möter Otto Samuelsson på sjukhemmet i Nordmaling, blir det en glad överraskning. Han skinner som en sol när biträdet hjälper honom att plocka fram några finkläder eftersom fotografen har kommit och han skall komma på kort. Trots att han både hör och ser dåligt har han snart fått på sig "finkläderna" och är färdig för fotografering. Utan tvekan är det en mycket pig 100-åring som sprider stor livsglädje omkring sig.

– Han är verkligen en A-patient, säger biträdet Margareta Forsberg och berättar om den pigge 100-åringen.

– Samuelsson äter inga mediciner, inte ens en sömntablett, fortsätter hon och berömmar honom för att han klär sig själv och för det

Vår Broder

Hilmar

Lindström

* 18/9 1918 † 24/12 1990

har lämnat oss i sorg och saknad.

Mullsjö-Umeå

26 december 1990

Edit

Helge

Harry

Helga

Släkt och vänner

Vi länge sett Dig lida

Ditt öde blev så tungt

Nu är den kampen över

Och Du får vila lugnt

Alla frågor varför

Kan aldrig få ett svar

Tack för alla minnen

Som Du har lämnat kvar

Jordfastning äger rum i stillhet.

29/12 1990

29/12 1990

• Ett par timmar på halkbanan i Levar gjorde nytta tyckte ungdomsgruppen.

Kyrkans unga ute på hal is

NORDMALING: Dryga dussinet ungdomar från Kyrkan/EFS ungdomsgrupp har tränat på halkbanan i Levar under två timmar. Efteråt körde man till Lugna Hamnen där tonårsgruppen håller på att tillverka ljus. Sedan blev det fika och andakt.

Ungdomsgruppen har ansökt om bidrag hos kyrkorådet till akti-

viteten. Kyrkorådet har dock avslagit ansökan.

• Utgrävningarna av dammen i Olofsfors ska göra området ännu attraktivare sommartid. De som utför arbetet är fr v Dan Brömster, Tomas Åsberg samt Bosse Brömster genom företaget Nordmalingsbyggen.

Attraktiv damm efter utgrävning

OLOFSFORS (VK)

Just nu pågår ett intensivt restaureringsarbete av det sel som bildats i Leduån vid Olofsfors. En maskinpark bestående av bandtraktor, grävmaskin samt lasttraktor är i intensivt arbete i den vatten-tömnda dammanläggningen.

Tre veckor beräknar Nordmalingsbyggen, som tagit på sig entreprenaden, att det behövs för att rensa upp i det uppgrunnade sellet. Vass, ris och allt bråte som bildats eller följt med vattnet körs bort samtidigt som nya jordmassor körs in för att återskapa området till den oas och det utflyktsmål den en gång varit.

Mycket påtaglig kommer den uppröjningen och "utbyggnaden" av ön att bli. Från att en gång i tiden ha varit ca 60-70 kvadratme-

ter stor byggs det nu upp med jordmassor en betydligt större markyta. Detta sker av två skäl. Dels för att den tidigare relativt sänka ön ska torka upp och dels för att göra den attraktiv med grillplats och annat.

• Rensning

Dessutom snyggas även stränderna upp med bl a en speciell båtplats. Vidare blir det även rensning av den kraftverkskanal som rinner tätt intill den byggnad som numera inrymmer konstantverkslokaler.

Projektet är kostnadsberäknat till 150 000-200 000 kr och finansieras med den donation som Barbro Westerberg gett till Stiftelsen Olofsfors bruksmuseum.

- Donationen är till stor glädje för oss eftersom vi genom dess avkastning får spelrum för egna initiativ, säger stiftelsens sekreterare Nils-Erik Eriksson, i en kommentar.

OVE FREDRIKSSON

50 år juldagen 25 december
Britt-Marie Fällman, Ava, Lögdeå.

Hon är född Eriksson i Fredrika och är förskollärare. Hon gifte sig 1960 med Sigvard Fällman, Rönnholm, Lögdeå. Paret bosatte sig i Hörnefors men flyttade efter tre år till Örnsköldsvik. Tre barn har fostrats i hemmet. Det är Gunilla, 29, Marianne, 26, och Anders, 19 år.

Under slutet av förra året bosatte sig makarna i sommarstugan på Kvillskär i Ava skärgård som varit familjens fasta punkt i tillvaron sedan tidigt 60-tal. Där har ett flertal byggnader uppförts och den senaste med sådan standard att den nu blivit året runt-bostad. Britt-Marie Fällman har med liv och lust delat makens intresse för sommarstället och aktivt deltagit i planerings- och utbyggnadsarbeten.

Jubilaren har gått lanthushallsskola i Sorsele, folkhögskolan i Mellansel i två år och förskoleseminariet i Umeå i två år. Parallellt med den tvååriga utbildningen till förskollärare i Umeå var hon maka och mor till de tre barnen i förskole- och skoldåren.

Efter utbildningen, som var klar 1977, hon har varit daghemsföreståndare i Själevad och Gullänget fram till 1989 när familjen flyttade till Ava. Efter flyttningen har hon byggt upp kommunala daghemmet Bullen i Lögdeå som startades under fjolåret.

Britt-Marie Fällman har alltid satt familj och hem i främsta rummet. Hon har emellertid också varit en duktig folkdansare. Hon är trygg och trygg och en mycket uppskattad sällskapsmänniska.

Körde in i stolpe

NORMALING: En person fick lindriga skador i går när han kanade av vägen och gled in i en stolpe i centrala Levar. Olyckan inträffade till följd av blixthalka som rådde.

Inbrott i sommarstuga

NORMALING: En mikrovågsugn och diverse annan köksutrustning har försvunnit i samband med ett inbrott i en sommarstuga i Ava.

Inbrottet upptäcktes i går, men ingen vet exakt hur stora värden som har försvunnit vid inbrottet.

• Per-Lennart Björklund köper vid årsskiftet sex hyresfastigheter i Nordmaling av Gullan Gustavsson. Björklund blir då ägare till 95 lägenheter och affärslokaler i samhället.

Jullunch för PRO Rundvik

RUNDEVIK: PRO Rundvik avslutade höstsäsongen med jullunch, där ett 30-tal medlemmar mötte upp. Programmet började med ett fint luciaframträdande av elever från skolan.

Rolf Holmgren från kommunen informerade om att Länstrafiken, på grund av kostnadsskäl och för få åkande, måste inskränka på antalet bussturer sommartid mellan Rundvik och Nordmaling. Holmgren redogjorde också för sommartid, mellan Rundvik och Nordmaling. Holmgren redogjorde också för färdtjänsten, där man från 1/1 1991 vid färd inom kommunen och 45 km utanför bara behöver betala busspriser. Rolf Holmgren passade också på att slå ett slag för Nordmaling som en attraktiv kommun. Det byggs mycket bostäder, det är låga taxor för barnomsorg och äldreomsorg. Man har också nyligen antagit en ny nämndorganisation m m.

Ordföranden Lisa Oldberg meddelade att PRO lovat ställa upp i Vänstjänst för de som vill ha sådan hjälp. Hjälpens blir helt frivillig och helt kostnadsfri. Den skall inte inkräkta på ordinarie hemhjälp.

Sekreteraren informerade från sammanträde med kommunala pensionärsrådet om nya taxor för hemtjänsten. Sju nya medlemmar intogs i föreningen och huvudvinst i dagens lotteri var en fin bordsduk som tio damer sytt och givit till föreningen. Programmet inramades på ett förtjänstfullt sätt med ett antal sånger av den egna PRO-kören under ledning av Harry Oldberg och med Gudrun Ullman vid pianot.

Fastigheter i Nordmaling byter ägare

Vid årsskiftet byter 64 lägenheter i Nordmaling ägare: det är Gullan Gustavsson, Nordmaling, tidigare kommunens största enskilda fastighetsägare, som säljer sex av sina sju

hyresfastigheter till Per-Lennart Björklund.

Det är ett imponerande fastighetsbestånd som Per-Lennart Björklund blir ägare till. Sedan tidigare har han drygt 30-talet egna lägenheter och affärslokaler. Det totala beståndet är nu fördelat på

nio fastigheter.

Ägarbytet har hängt i luften under något år. Gullan Gustavsson har en tid aviserat sina planer på en minskning av sitt fastighetsbestånd. Hon säljer sex av sina sju fastigheter och behåller det hyreshus som hon bor i

Unicont System lägger ned helt

NORMALING (VK)
Unicont System AB lägger nu definitivt ner sin verksamhet i Nordmaling. Som en tråkig julkalpp fick två av de tre anställda sin uppsägning.

– Det finns en marknad för vår produkt men kostnaderna för framställningen är för höga i Sverige, kommenterar Uniconts VD, Svante Nygård. Om några dagar hoppas han kunna slutföra förhandlingar som innebär en etablering i Indien.

Det var 1987 som Unicont System AB kom till Nordmaling från Vilhelmina för att börja tillverkningen av kylcontainers för lastbilar. Det påstådda finessen med produkten är bl a att den med lätthet kan lastas av transportbilen och lämnas, alternativt flyttas över till annat transportmedel. I containern finns även ett kyl-/värmeaggregat som gör att den kan lämnas med bibehållen funktion.

Produkten har däremot inte fått den framgång som ägaren och uppfinnaren, Svante Nygård, hoppats på. Beställningarna har uteblivit.

– Det har främst varit en följd av att den ansetts för dyr, säger han.

– Sverige är för litet och tillverkningskostnaderna för höga så därför ligger vi just nu i förhandling med ett företag i Indien som själva tillverkar containers för marint bruk.

– Vår förhoppning är att slutföra dessa förhandlingar i januari.

Svante Nygård uppger att han själv tror på sin produkt till den grad att han privat lagt ut ca 6,2 miljoner kronor för att kunna slutföra utvecklingsarbetet.

Om det blir ett samarbete kommer tillverkning av containrarna att ske i Indien. Framställningskostnaden uppses dock bli så låg att produkten kan tas till Sverige och på ett monteringsband sättas samman till ett lägre pris än om allt arbete skulle ske i landet, hävdar Svante Nygård.

Under de senaste månaderna har produktionen legat nere i Nordmaling och personalen varit "uthyr" till andra företag på orten. Två av de tre anställda har nu blivit uppsagda.

OWE FREDRIKSSON

• Med lådor
fyllda av fa-
miljens tillhö-
righeter åker
Marie och Gre-
gor Allerth
med sonen
Per-Olof till
Brasilien inom
kort.

Missionärspar 27/12-90
återvänder

**Från Mo till
Brasilien**

MO (VK)

Efter 2,5 år återvänder om några dagar missionärsparet Gregor och Marie Allerth till sitt andra hemland, Brasilien. Med på resan följer sonen, Per-Olof, medan deras tre döttrar väljer att stanna kvar i Sverige.

Under de senaste 2,5 åren har makarna Marie och Gregor Allerth verkat inom Nordmalings baptistförsamling där Gregor tjänstgjort som pastor vid Salemkyrkan i Mo. Dessförinnan hade makarna Allerth bott sammanlagt 20 år i Brasilien. Där är också barnen sänar som på äldsta dottern, födda.

När VK fick en pratstund med resenärerna häromdagen var de alla i full färd med packning.

– När vi kom hem 1988 så var vi inställda på att stanna för gott i Sverige. Jag är ju dessutom född och uppvuxen här i Mo så vi hade lätt att komma till ro och trivas.

Så småningom började emellertid Marie och Gregor att tala om Brasilien igen. Ämnet kom allt oftare in i deras samtal och till slut kunde de inte stå emot sin inre kallelse.

– Vi längtar tillbaka. Det är ett underbart land med många underbara människor, säger Marie.

När familjen flyttade från Brasilien så var det från en församling i Santa Rosa i staten Rio Grande de Sul i södra landsändan.

• Vill bli "överflödig"

– Vi lämnade en fungerande församlingsverksamhet. De sista åren arbetade jag övergripande och när jag sedan hittade en duktig pastor i församlingen som kunde ta över den delen, så "tog vi chansen". Då kunde vi också åka till Sverige med gott samvete.

– Det kan ju förefalla märkligt. Men egentligen är ett av våra viktigaste uppdrag att göra oss själva överflödiga.

– Naturligtvis längtar vi till våra vänner i församlingen men med tanke på hur väl allt fungerar där, kan vi vara till större nytta på en annan plats, menar de båda.

• Tyskättlingar

Nu blir det i stället till en helt annan stat, Santa Catarina, och staden Blumenau, som de kommer till.

Som stadsnamnet antyder så finns det många tyskättlingar i detta område. Människorna försörjer sig på mindre jordbruk och små industrier. Gregor Allerth säger att dessa människor är kämpar, vana vid små resurser

men som har en stark livslust och som snabbt återhämtar sig efter de naturkatastrofer som relativt ofta sker i området.

• Högsommar

När makarna Allerth och sonen Per-Olof åker i mitten av januari möts de av högsommar. Området ligger nära Atlanten vilket bidrar till det fina klimatet. Missionärsfamiljen reser på uppdrag av örebromissionen till vilken Nordmalings baptistförsamling är ansluten. I första hand är målet att starta en församling i Blumendau men det är inte ett krav.

• Lära ut ekumenik

– Vi kan mycket väl tänka oss att samarbeta med en redan verksam församling, t ex den inhemska kyrkan, berättar Gregor Allerth vidare.

– Ekumenik är för övrigt något som inte är utbrett i Brasilien så där har vi svenskar mycket att lära ut.

Bland det absolut första man måste ta itu med vid framkomsten är att skaffa sig ett hus i staden. Därefter gäller det att skaffa bohem till deras nya hem. Per-Olofs skolgång är lyckligtvis redan ordnad, vilket annars kunnat bli ett problem eftersom det är kö till intagningen.

• "2x2 år"

I Brasilien blir de denna gång under "2x2 år". Det betyder att efter två år har familjen rätt att åka tillbaka "hem" till Sverige under några månader för att därefter återvända igen. "Hem" förresten. Missionärsfamiljen Allerth har två hemländer. Sverige kommer alltid att vara deras "riktiga" men i Brasilien har de funnit ett andra hemland.

För Nordmalings baptistförsamling är det naturligtvis en förlust att "tappa" familjen Allerth. För församlingsborna blir avskedets stund en högtid som hålls i Salemkyrkan kommande helg.

OWE FREDRIKSSON

Sydvästliga vindar gav länet en grön jul

NORDMALING (VK)

"Drömmen om en vit jul" har varit tydligare i länet under den gångna högtiden än på många år. Stora delar av kuststräckan, från Nordmaling i söder till Skellefteå i norr, saknar nämligen sammanhängande snötäcken. Stora åkerarealer ligger svarta och dystra och bäckarna har börjat bryta upp till följd av töandet och det regn som fallit.

Trots att annandag jul redovisade noll eller plusgrader över i stort sett hela länet saknas ändå inte snö överallt. Största mängden har Hemavan och närliggande fjälldalar med 40–45 cm. I övriga delar av inland och fjälltrakter varierar den däremot högst betänkligt, Gunnarn 5 cm, Vindeln 8, Idvattnet 13, Lycksele 16, Vindel-Björkheden 15–20.

• Grådis

Årets julhelg har vädermässigt av dessa skäl inte varit den vackraste man kan önska sig. Snö i lämpliga mängder är trots allt mycket trevligare än det grådis och duggregn som hängt i luften under de senaste dagarna.

Vid den här tiden på året brukar också Kung Bore redan ha tagit Västerbotten i sitt grepp men i år tycks han kosta på sig förlängd semester. Det gör julveckan till ett undantag. 90–95 procent av jularna brukar nämligen vara "vita" i länet.

• Kraftiga vindar

Det är de kraftiga sydvästliga vindarna som fört med sig varm luft söderifrån och dessa vindar tycks bestå under resten av veckan, berättar Jan-Olof Ringman vid SMHI i Sundsvall.

För Västerbottens del innebär det att kuststräckan knappast kommer att få se några "lapphandskar" sakta dala mot marken utan även fortsättningsvis torde nederbörden komma i form av regn eller snöslask.

• Snö i inlandet

Större förhoppningar om snö finns dock så snart man lämnat kusten bakom sig och närmar sig inlandet. Redan i höjd med Vännäs och Vindeln kan regnet avta och kylas ner till snökristaller. Några större nederbördsmängder kommer det sannolikt ändå inte att röra sig om, menar Jan-Olof Ringman.

– Visserligen kommer det att bli lite kyligare på fredag men inte i någon större utsträckning, säger han. Och sedan fortsätter de milda vindarna redan på lördag med åtföljande blöt nederbörd.

• Ovanligt mild

I avvaktan på månadsskiftet finns inga aktuella uppgifter på genomsnittstemperaturen. Vi kan ändå konstatera att december blir ovanligt mild och detta kan i sin tur läggas till tidigare konstateranden. De senaste tre fyra vintrarna har varit osedvanligt milda, om än främst i januari–februari.

• Förrädiskt nära noll

För hemvändande julfirare som kommer att befinna sig på vägarna dessa dagar är det viktigt att hålla reda på temperaturerna. Väglaget är mycket förrädiskt nära noll, särskilt på geografiskt "låga" platser, dalsänkor och lidknande, samt på broar där kvicksilvret kan sjunka den enda grad som behövs för att duggregnet blir underkylt.

Det gäller inte minst E4 som trots att den är bar på sin sträckning genom länet på några minuter kan förvandlas till en isgata.

OWE FREDRIKSSON

• Av den vita snön på granarna blev intet denna jul, som gör den till ett undantag. 90–95 procent av jularna brukar vara "vita" i länet.

FOTO: PER LANDFORS

27/12 1990

27/12 1990

En kromosom för mycket

• En av Marias favoritsysslor hemma är att klippa ut kändisar ur veckotidningar och klistra in bilderna i klippböcker. Hon har travar av böcker och kartonger med urklipp.

27/12 1990

FOTO: CURT DAHLGREN

27/12 1990

”Men jag är en helt vanlig tjej”

□ – Jag är en helt vanlig människa som fått en kromosom för mycket. Det enda jag har svårt för är att cykla och räkna ihop pengar.

□ Det säger Maria Forsberg i Umeå, som jobbar på Pharmacia och bor i lägenhet på Mariehem. Maria har Downs syndrom och är alltså mongoloid.

□ Hon är ganska nöjd med sitt liv fast hon helst skulle vilja träffa sin fästman oftare och bo tillsammans med fler människor. När hon var liten var det jobbigare, hon saknade kompisar.

DEL 2 SIDAN 21

Maria — en kromosom från oss andra

• Maria jobbar på Pharmacia tre dagar i veckan, men trivs så bra att hon helst skulle vilja jobba där heltid.

• — Jag är mammas bästa flicka, säger Maria och kryper ihop hos mamma Elsie som alltid funnits där när hon behövt henne.

Kan det mesta men får inte träffa sin Leif så ofta som hon vill

— Jag är en helt vanlig människa, som fått en kromosom för mycket. Det enda jag egentligen inte kan göra är att cykla, men jag håller på att lära mig.

Det säger Maria Forsberg i Umeå, som bor i lägenheten på Mariehem, arbetar på Pharmacia och är nyförlovd med Leif. Maria har Downs syndrom och är alltså mongoloid.

Maria Forsberg är 28 år och bor tillsammans med en kompis, Annika Waldemarsson, i en mycket välordnad lägenhet på Mariehem. Vi hämtar henne på jobbet på Pharmacia, hon har fått en stor påse med julgötter med sig hem. Hon skrattar glatt när hon plockar upp burkar och flaskor, det mesta tänker hon ta med sig hem till mamma i Nordmaling där hon ska fira jul.

• Prydnader och natur

I vardagsrummet har hon ett vackert skåp med prydnadsaker, på väggarna hänger tavlor med naturmotiv och när hon kryper upp i den stora soffan sätter hon sig i skräddarställning.

När jag var liten var jag jättevig, då kunde jag vika ihop benen mycket mer, men nu när jag blivit vuxen går det inte längre, fnissar hon.

För vuxen har hon blivit, Maria, som bott i Umeå i åtta år. Sedan tre år tillbaka jobbar hon på Pharmacia. Tre dagar i veckan sköter hon montering och andra sysslor, resten av tiden återfinns hon på Mariehems dagcenter.

• Surr på dagcenter

Jag gillar Pharmacia bättre än dagcenter, för det är lugnare där. På dagcenter är det så mycket surr och spring.

Maria Forsberg är nöjd med sin tillvaro i dag. Men hon har inte alltid haft det så lätt.

När hon var sex år började hon skolas i Umeå och fick åka taxi fram och tillbaka till Nordmaling varje dag. Fyra olika skolor gick hon i och trivdes bäst i Aldhemsskolan därför att hon hade en sådan bra lärare.

Värre var det med kompisar. — Egentligen har jag varit ganska olycklig, säger Maria, eftersom jag inte hade några kompisar. I Nordmaling fanns inga och i skolan var vi alltid tre tjejer, de två andra höll ihop och då blev jag ensam.

• Svårt med kompisar

Marias mamma Elsie Persson, som är med när vi träffar Maria, berättar att det var svårt för Maria när hon var mindre. Det fanns inga jämnåriga som ville vara med henne, eftersom hon betraktades som annorlunda.

— Det blev nödvändigt för Maria att flytta från Nordmaling när hon gått ut skolan, för att få

träffa folk över huvud taget, säger Elsie.

Sedan Maria kommit till Umeå och börjat på dagcenter förändrades hennes tillvaro, hon fick kompisar och hon fick ett jobb. Hon träffade Leif, som hon nyligen förlovat sig med och hon har varit ute och rest och sett sig omkring.

Att träffa Leif har betydelse mycket för Maria, de träffas på fredagar och lördagar.

• "Vi får inte bestämma"

— Men jag vill ju träffa honom mer, också på söndagar, säger Maria, men det får vi inte. Då ska han vara hemma i sitt gruppböende. Det tycker jag är fel. Vi vill bestämma själva men de lyssnar inte på oss!

Över huvud taget har Maria åsikter om mycket. Hon är inte nöjd med sitt boende, i lägenheten med kompiserna. Hon vill helst bo i gruppböende där det finns personal, dels för att hon behöver mer hjälp, dels för att hon behöver stimulans.

• Alltför duktig

Jag vill ha en vuxen i närheten. Här hemma är jag så ensam när jag kommer hem från jobbet. Vi har skrivit till landstinget för att få ändra boendet, men de säger att det inte finns så många lägenheter och sedan tycker de att vi är för duktiga och inte behöver gruppböende. Men det är ju inte därför jag vill flytta, det är ju för att få träffa andra människor!

För att fylla fritiden läser Maria mycket. Det började hon med när hon var liten och läste kompisar.

Jag läser barnböcker och biografier om till exempel Greta Garbo och Ingrid Bergman. Greta Garbo hade en olycklig uppväxt och jag känner mig förknippad med henne, särskilt när hon var i 12-13-årsåldern och drömde om att bli filmskådespelerska, det ville jag också då.

— Och Ingrid Bergman gillar jag, hon liknar mamma.

• Klipper och spisar

En annan hobby Maria har är att klippa ut kländisar ur tidningar och klistra in i klippböcker. Hon har hela traver med böcker och tidningar. Och så lyssnar hon gärna till musik.

Jag gillar Orup och Keki Danielsson och så förstår dansmusik.

Jag har dansat sedan jag var fem år.

hus i Umeå, där omsorgstagare träffas varje vecka och gör olika saker tillsammans.

En annan av Marias favoritsysselsättningar, när hon får tillfälle, är att gå på museer.

Jag gillar gamla och antika grejer, det är kultur.

När Maria var 17 år gick hennes mamma på kurs för att lära sig hur man skapar handikapp-medvetande.

• Medveten om handikappet

— Vi bedömde att hon nu var mogen att klara det, säger Elsie. Vi berättade för henne om hennes handikapp och då förstod hon varför folk hade behandlat henne konstigt ibland.

Jag är som andra människor, säger Maria, jag har bara en kromosom för mycket. Jag har Downs syndrom. Det betyder att det går lite långsammare för mig att lära mig saker. Det tog längre tid för mig att lära mig tala och gå än för andra. Jag lärde mig att läsa när jag var 10-11 år. Det enda jag egentligen har svårt för är att lära mig cykla, det har att göra med balanssinnet.

Jag känner mig inte annorlunda, jag skriver, läser och pratar ju. Jo, förresten, säger Maria med ett skratt, det här med pengar det är svårt.

• Kallades cp i skolan

Maria får hjälp när hon ska handla, hon har svårt att räkna ut summor och hon har svårt att veta om något är dyrt eller billigt.

Men hon är medveten om att hennes handikapp har betydelse för folk ibland uppträder konstigt mot henne.

— En pojke i skolan tyckte att jag var cp-skadad och de kallade mig glasögonorm. Och så glörfolk på mig. Det känns tråkigt och då brukar jag säga till dem att de ska sluta glö!

Frånför allt är Maria en bestånd ung dam. Hon har åsikter om mycket och en stark vilja. Hennes mamma säger att hon tidigt uppmuntrade Maria att bli självständig.

— Därför kanske en del uppfattar henne som besvärlig, hon ställer krav. Men för hennes egen skull har det varit bra.

• Längtar till Grekland

Marias längtan just nu, förutom att få träffa sin fästman oftare, är att få resa till Grekland med mamma i sommar. Hon har varit på Mallorca en sommar då hon behövde stötta och hjälp.

• På monteringsavdelningen på vecka. Just nu sorterar hon etiketter.

Naturen och t

Margareta ger ut sin fjärde diktsamling

– Ibland då sömnen flyr kommer dikter på löpande band. En natt när jag satt uppe och såg hur gryningens ljus gjorde trakten vacker så kom dikterna Morgongryning och Aftonskymning.

Det är naturen i hembygden runt Nordmaling, möten mellan människor och den kristna tron som inspirerar Margareta Johagen till att skriva dikter. Nu kommer hennes fjärde diktsamling, "Under löftets blå himmel" ut.

Tio år gammal var Margareta Johagen när hon började skriva dikter. Som 13-åring skrev hon redan beställningsdikter för fullt. Det har hon fortsatt med, till bemarkelsedagar och kalas har Margareta författat dikter och hyllningsvisor. Tidigare kostade en beställningsdikt som Margareta skrev 15 kronor. Numera får beställarna betala lite mer, men fortfarande går pengarna till de fem fadderbarnen som finns runt om i världen.

– Beställarna får en avi från någon av hjälporganisationerna, och så betalar de på det viset, berättar Margareta.

• Diakonissa

Under många år har Margareta Johagen, som arbetar som diakonissa i Nordmaling, skrivit dikter som publicerats i flera andra tidningar, inte minst VK:s läsare är bekanta med henne. När Nordmalings kommun 1979 gav sitt kulturstipendium till Margareta så blev det drivfjädern till att ge ut dikterna i bokform.

– Min första diktbok var väldigt snäll. Jag vågade inte riktigt presentera mina allra innersta tankar

eller utlämna mig riktigt, säger Margareta.

• Vågar mer

Sedan dess har ytterligare två diktböcker kommit ut och nu är alltså den fjärde samlingen, "Under löftets blå himmel", klar. Numera har Margareta blivit mer utlämnande och vågar kanske mer än i den första boken. Själv säger hon:

– Mina bästa dikter har jag skrivit när jag har haft det smärtsamt.

• Kristen tro

Det är bland annat i arbetet som diakonissa, i naturen i hembygden i Nordmalingstrakten, i möten mellan människor och i den kristna tron som Margareta Johagen hämtar sin inspiration. Tron är en viktig del i hennes liv och genomsyrar det mesta av det hon skriver. Men också något som en påse karameller kan inspirera och så småningom bli ett poem.

– Min dröm är att någon gång ge ut mina finaste dikter i en bok som ska heta "Margaretas pärlor", berättar hon.

Efter dikterna i den nya boken fortsätter Margareta givetvis med att skriva.

– Jag kan inte låta bli. Det blir nya dikter hela tiden, säger hon och skrattar.

Catarina Saha

Advent trots ofred

Visst ville vi se en stjärna,
men himlen var mulen, grå.
Visst trodde vi dock den fanns där,
fast himmelen ej var blå?

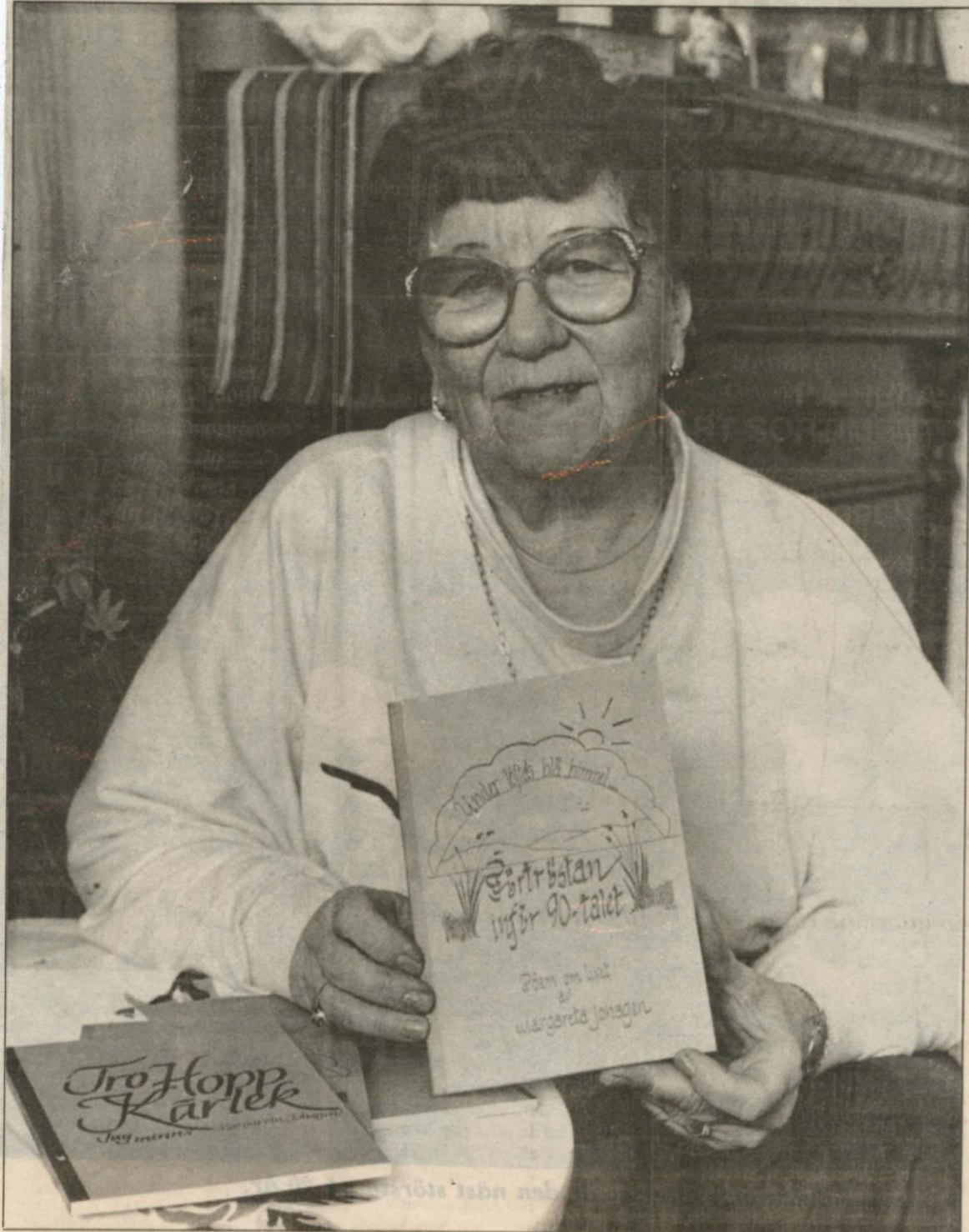
VÅR TRO – den kan likna dimma,
ibland kan vi inget se,
men TÄNK, att vi kan förnimma
trots detta, VÄLSIGNEELSE!

I mörkaste tiden av alla,
då kommer adventets kung –
och ljusen vi tänder i husen –
då lättas ju dagen tung.

ADVENT – så välkommen vi hälsar
din tid, som ett skönt förebud!
Du bådär det barn, som oss frälsar.
Du ger oss dig själv, gode Gud.

MARGARETA JOHAGEN

ron ger inspiration

● – Jag kan inte låta bli att skriva dikter. Det kommer nya hela tiden, säger Margareta Johagen. Hon har just kommit ut med sin fjärde diktsamling, "Under löftets blå himmel".

FOTO: ANDERS WIKMAN